

Forest Department

ASSAM PROJECT ON
FOREST & BIODIVERSITY
CONSERVATION

AGENCE FRANÇAISE
DE DÉVELOPPEMENT

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতি
(জে এফ এম চি)
ডিগবৈ বন সংমণ্ডল

ক্ষুদ্র পৰিকল্পনা

(২০১৬-১৭ৰ পৰা ২০২৫-২৬ লৈ)

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতি (JFMC)ৰ দ্বাৰা প্ৰস্তুত
সহায়কাৰী
অসম বন বিভাগ
আৰু

ক্ষুদ্র পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকাৰ সুযোগ বৃদ্ধিৰ বাবে গঠিত মহাজোঁট (কম্পেল', COMPELO)
[আই আই ই (IIE) আৰু আৰ জি ভি এন (RGVN)]

জুন, ২০১৭

Approved
[Signature]

Divisional Forest Officer
Digboi Division, Digboi
Tinsukia, Assam

১ : ভূমিকা

<p>প্ৰকল্প সম্পৰ্কে</p>	<p>অসম বন আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণ প্ৰকল্প (আছাম প্ৰজেক্ট অন ফৰেষ্ট এণ্ড বায়'ডাইভাৰ্ছিটি কনজাৰ্ভেচন)ৰ উদ্দেশ্য হৈছে— 'নিৰ্দিষ্ট এলেকাৰ বনাঞ্চলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল জনগোষ্ঠীসমূহৰ অংশগ্ৰহণেৰে আৰু বনজ আৰু বনজবহিৰ্ভূত সম্পদৰ বহনক্ষম ব্যৱহাৰৰ জৰিয়তে তেওঁলোকৰ জীৱিকা সুনিশ্চিত কৰিবলৈ বিশেষ গুৰুত্ব আৰোপ কৰাৰ লগতে বহুমুখী সুসংহত পৰিকল্পনাৰে অসমত স্থিতিশীল বন আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণ আৰু পৰিচালনাৰ ব্যৱস্থা কৰা।' প্ৰকল্পটোৰ লক্ষ্য হৈছে— 'বনাঞ্চলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল জনগোষ্ঠীসমূহৰ সহযোগত তেওঁলোকৰ জীৱিকা আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণ আৰু স্থিতিশীল ব্যৱহাৰৰ জৰিয়তে বনাঞ্চল সংৰক্ষণ আৰু পৰিৱেশতন্ত্ৰক পুনৰুদ্ধাৰ কৰা।'</p> <p>এই প্ৰকল্পটোলৈ আৰ্থিক অনুদান আগবঢ়াইছে এজেণ্টী ফ্ৰান্সিজ ডি ডেভেলপমেণ্ট অৰ্থাৎ ফ্ৰান্স ডেভেলপমেণ্ট এজেণ্টীয়ে। সহযোগ কৰিছে অসম চৰকাৰে। প্ৰকল্পটোৰ পৰিকল্পনা, ৰূপায়ণ, নিৰীক্ষণ, সমন্বয় আৰু ব্যৱস্থাপনাকে ধৰি সকলো কামৰ দায়িত্বত আছে আছাম প্ৰজেক্ট অন ফৰেষ্ট এণ্ড বায়'ডাইভাৰ্ছিটি কনজাৰ্ভেচন ছ'চাইটী।</p>
<p>ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকা উন্নয়ন</p>	<p>বজাৰৰ সম্ভাৱনীয়তাভিত্তিক মূল্য সংযোজনৰ জৰিয়তে জীৱিকাৰ কাম-কাজ উন্নত কৰিবলৈ প্ৰকল্পটোত উদ্যোগমূলক বিকাশ, উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ প্ৰক্ৰিয়াকৰণৰ জৰিয়তে মূল্য সংযোজন আৰু বিপণনৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিয়া হৈছে। জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ লগে লগে বনজ সম্পদ ওপৰত বৃদ্ধি পোৱা হেঁচাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত এনে পদক্ষেপ জৰুৰী হৈ পৰিছে। বজাৰ সম্ভাৱনীয়তাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি বৰ্তমানে উপলব্ধ বনজ আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সামগ্ৰী আৰু সেৱাসমূহত মূল্য সংযোজনৰ উপায় উদ্ভাৱন কৰাটো প্ৰয়োজন হৈ পৰিছে। তদুপৰি, বনাঞ্চলভিত্তিক জীৱিকাৰ বাহিৰে জীৱিকাৰ অন্য পথ বিচাৰি উলিওৱা আৰু দক্ষতা বিকাশ পদক্ষেপৰ জৰিয়তে সম্প্ৰদায়ৰ সদস্যসকলৰ সক্ষমতা বৃদ্ধি কৰাও দৰকাৰ।</p> <p>প্ৰকল্পটোৰ অধীনত ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকা উন্নয়নৰ কাৰ্যসূচী ৰূপায়ণৰ বাবে ভাৰতীয় উদ্যমিতা প্ৰতিষ্ঠান (ইণ্ডিয়ান ইনষ্টিটিউট অব্ এণ্টাৰপ্ৰিনিঅ'ৰশ্বিপ, আই আই ই), গুৱাহাটী আৰু ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰামীণ বিকাশ নিধি (আৰ জি ভি এন), আৰু 'চেণ্টাৰ ফৰ মাইক্ৰ' ফাইনেন্স এণ্ড লাইভলিহুড' (চি এম এল)ক লৈ এখন সমিতি গঠন কৰা হৈছে। এই সমিতিখনৰ নাম দিয়া হৈছে— 'ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকাৰ সুযোগ বৃদ্ধিৰ বাবে গঠিত মহাজোঁট (কনছাল্টিং ছাৰ্ভিচ ফৰ মাইক্ৰ'প্লেনিং এনহেঞ্জিং লাইভলিহুড অপচুনিটিজ)' চমুকৈ কম্পেল'।</p> <p>প্ৰকল্পটোৰ নিৰ্দেশনা মতে এই ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাত অন্তৰ্ভুক্ত হৈ আছে 'গাঁও আৰু বন বিভাগৰ বিভিন্ন অভিযান... বনাঞ্চলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল সদস্যক জীৱিকাৰ ক্ষেত্ৰত সহায় কৰা আৰু স্থিতিশীল বন ব্যৱস্থাপনাক এক প্ৰসাৰিত লক্ষ্য হিচাপে গণ্য কৰা।' বন উন্নয়ন আৰু জীৱিকা উন্নয়ন উভয় লক্ষ্যকে এই প্ৰকল্পত সামৰি লোৱা হৈছে।</p>
<p>লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা</p>	<p>অসমৰ তিনিচুকীয়া জিলাত অৱস্থিত লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা এই নথিত আগবঢ়োৱা হৈছে। লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চি ডিগবৈ বন সংমণ্ডলৰ অধীনস্থ লক্ষীপথাৰ বনাঞ্চলিক প্ৰশাসনৰ অন্তৰ্গত। এই ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা গাঁওখনত বাস কৰা সম্প্ৰদায়সমূহৰ পুৰুষ আৰু মহিলাসকলৰ সদস্যৰ অংশগ্ৰহণৰ ভিত্তিত প্ৰস্তুত কৰা হৈছে।</p>

	২০১৬ চনৰ জুন মাহত 'চেণ্টাৰ ফৰ মাইক্ৰ' ফাইনেঞ্চ এণ্ড লাইভলিহুড' (চি এম এল), গুৱাহাটীৰ বিষয়বসীয়া আৰু সম্প্ৰদায়টোৱে গ্ৰহণ কৰা অংশগ্ৰহণমূলক গ্ৰাম্য পৰিমাণ (পি আৰ এ)ৰ জৰিয়তে এই নথি প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। প্ৰকল্প নিৰ্দেশনা অনুসৰি চি এম এল-এ এই ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা সংযোজিত কৰিছে। এই পৰিকল্পনা গ্ৰহণৰ বাবে আলোচনা আৰু চূড়ান্ত কৰা হয় জুলাই, ২০১৬ চনত।
--	--

২ : গাঁৱৰ আৰ্থ-সামাজিক ৰূপৰেখা

অৱস্থিতি	লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চি ছয়খন গাঁও ক্ৰমে এক নং লক্ষীপথাৰ, লাওপট্টি, গন্ধিয়া, পাণধোৱা আৰু চাবুৱাক লৈ গঠন কৰা হৈছে। এই জে এফ এম চিটো ইটাখুলি উন্নয়ন খণ্ডৰ অন্তৰ্গত। জে এফ এম চিটো ডিগবৈ বন সংমণ্ডলৰ অন্তৰ্গত লক্ষীপথাৰ বনাঞ্চলিকত আৰু ডিগবৈৰ পৰা প্ৰায় ৭-৮ কিঃমিঃ দূৰত্বত অৱস্থিত। গাঁৱৰ নিকটৱৰ্তী চহৰ হ'ল ডিগবৈ জে এফ এম চিটোৰ পৰা ৭ কিঃমিঃ দূৰত্বত অৱস্থিত। জিলা মুখ্য কাৰ্যালয় তিনি চুকীয়া গাঁৱৰ পৰা ৪০ কিঃমিঃ দূৰত্বত অৱস্থিত। পৰিশিষ্ট-১ : গাঁৱৰ মানচিত্ৰ আৰু জি আই এছ মানচিত্ৰ																						
মূল তথ্য	লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ মূল তথ্য তলত উল্লেখ কৰা হ'ল। তালিকা-ক : জে এফ এম চিৰ মূল তথ্য																						
	<table border="1"> <tr> <td>জে এফ এম চিৰ নাম</td> <td>লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল</td> </tr> <tr> <td>গাঁও পঞ্চায়তৰ নাম</td> <td>লক্ষীপথাৰ</td> </tr> <tr> <td>খণ্ড</td> <td>ইটাখুলি</td> </tr> <tr> <td>জিলা</td> <td>তিনিচুকীয়া</td> </tr> <tr> <td>বন সংমণ্ডল</td> <td>ডিগবৈ</td> </tr> <tr> <td>বন আঞ্চলিক</td> <td>লক্ষীপথাৰ</td> </tr> <tr> <td>বন লাট</td> <td>লক্ষীপথাৰ</td> </tr> <tr> <td>গঠনৰ বছৰ</td> <td>২০১৫-১৬</td> </tr> <tr> <td>জে এফ এম চিৰ চাৰিসীমা</td> <td>তলত উল্লেখ কৰা ধৰণে : উত্তৰ : আপাৰ দিহিং সং বঃ(পঃ খণ্ড) দক্ষিণ : বৰাজান বনগাঁও পশ্চিম : আপাৰ দিহিং সং বঃ(পঃ খণ্ড) পূব : বালিজান বনগাঁও</td> </tr> <tr> <td>মুঠ পৰিয়াল</td> <td>২৮১</td> </tr> <tr> <td>জে এফ এম চি গাঁৱৰ সংখ্যা</td> <td>৬</td> </tr> </table>	জে এফ এম চিৰ নাম	লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল	গাঁও পঞ্চায়তৰ নাম	লক্ষীপথাৰ	খণ্ড	ইটাখুলি	জিলা	তিনিচুকীয়া	বন সংমণ্ডল	ডিগবৈ	বন আঞ্চলিক	লক্ষীপথাৰ	বন লাট	লক্ষীপথাৰ	গঠনৰ বছৰ	২০১৫-১৬	জে এফ এম চিৰ চাৰিসীমা	তলত উল্লেখ কৰা ধৰণে : উত্তৰ : আপাৰ দিহিং সং বঃ(পঃ খণ্ড) দক্ষিণ : বৰাজান বনগাঁও পশ্চিম : আপাৰ দিহিং সং বঃ(পঃ খণ্ড) পূব : বালিজান বনগাঁও	মুঠ পৰিয়াল	২৮১	জে এফ এম চি গাঁৱৰ সংখ্যা	৬
জে এফ এম চিৰ নাম	লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল																						
গাঁও পঞ্চায়তৰ নাম	লক্ষীপথাৰ																						
খণ্ড	ইটাখুলি																						
জিলা	তিনিচুকীয়া																						
বন সংমণ্ডল	ডিগবৈ																						
বন আঞ্চলিক	লক্ষীপথাৰ																						
বন লাট	লক্ষীপথাৰ																						
গঠনৰ বছৰ	২০১৫-১৬																						
জে এফ এম চিৰ চাৰিসীমা	তলত উল্লেখ কৰা ধৰণে : উত্তৰ : আপাৰ দিহিং সং বঃ(পঃ খণ্ড) দক্ষিণ : বৰাজান বনগাঁও পশ্চিম : আপাৰ দিহিং সং বঃ(পঃ খণ্ড) পূব : বালিজান বনগাঁও																						
মুঠ পৰিয়াল	২৮১																						
জে এফ এম চি গাঁৱৰ সংখ্যা	৬																						
	উৎস : ই ডি চিৰ তথ্য আৰু ২০১৬ চনৰ জুনত অনুষ্ঠিত পি আৰ এ অনুশীলনৰ সময়ত হোৱা আলোচনা। অতিৰিক্ত বৰ্ণনা তথ্য-Iৰ তালিকা-১ত প্ৰদান কৰা হৈছে।																						

<p>কাৰ্যকৰী আৰু সাধাৰণ সমিতিৰ সংক্ষিপ্ত বিৱৰণ</p>	<p>জে এফ এম চিৰ কাৰ্যনিৰ্বাহক সমিতি আৰু সাধাৰণ সভাৰ সংক্ষিপ্ত বিৱৰণ তলৰ তালিকাত দিয়া হ'ল।</p> <p>তালিকা-খ : কাৰ্যকৰী আৰু সাধাৰণ সমিতিৰ সংক্ষিপ্ত বিৱৰণ</p> <table border="1" data-bbox="513 403 1404 705"> <tr> <td>সভাপতিৰ নাম</td> <td>কমল গগৈ</td> </tr> <tr> <td>সম্পাদকৰ নাম</td> <td>অৰুণ কুমাৰ হাজৰিকা</td> </tr> <tr> <td>কাৰ্যকৰী সমিতিৰ সদস্য সংখ্যা</td> <td>পুৰুষ : ১১ মহিলা : ৮ মুঠ : ৩</td> </tr> </table> <p>উৎস : ই ডি চিৰ তথ্য।</p>	সভাপতিৰ নাম	কমল গগৈ	সম্পাদকৰ নাম	অৰুণ কুমাৰ হাজৰিকা	কাৰ্যকৰী সমিতিৰ সদস্য সংখ্যা	পুৰুষ : ১১ মহিলা : ৮ মুঠ : ৩
সভাপতিৰ নাম	কমল গগৈ						
সম্পাদকৰ নাম	অৰুণ কুমাৰ হাজৰিকা						
কাৰ্যকৰী সমিতিৰ সদস্য সংখ্যা	পুৰুষ : ১১ মহিলা : ৮ মুঠ : ৩						
<p>পৰিয়াল আৰু জনসংখ্যা গাঁথনি</p>	<p>লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিত, ছয়খন গাঁৱত বাস কৰা মুঠ পৰিয়ালৰ সংখ্যা হৈছে ২৮১টা আৰু মুঠ জনসংখ্যা হৈছে ১৩৮৩জন। ইয়াৰে ৭১০জন পুৰুষ আৰু ৬৭৩গৰাকী মহিলা। হিন্দু হ'ল জে এফ এম চিটোৰ প্ৰভাৱশালী ধৰ্ম আৰু বাকী সম্প্ৰদায়সমূহ হ'ল টাই আহোম, আহোম, আদিবাসী আৰু সোণোৱাল কছাৰী। মুঠ জনসংখ্যাৰ প্ৰায় ৮১ শতাংশ অ'বিচিৰ আৰু বাকীসকল অনুসূচিত জনজাতিৰ। পৰিয়ালসমূহৰ গড় আকাৰ ৫। লিংগ অনুপাত হৈছে প্ৰতি ১০০০জন পুৰুষৰ বিপৰীতে মহিলাৰ সংখ্যা ৯৪৮গৰাকী। অধ্যয়নৰ পৰা পোৱা গৈছে যে জে এফ এম চিটোৰ পৰিয়ালসমূহৰ ভিতৰত ১৭ শতাংশ পৰিয়াল দাৰিদ্ৰ্য সীমাৰেখাৰ তলৰ আৰু ৭৪.৫ শতাংশ এপিএল শ্ৰেণীৰ। ইয়াৰ দ্বাৰা এইটো গম পোৱা যায় যে জে এফ এম চিটোৰ গৰিষ্ঠসংখ্যক পৰিয়ালৰে অৰ্থনৈতিক অৱস্থা কিছু ভাল। ৮৫.৫ শতাংশ পৰিয়ালৰ চৰকাৰী ৰেচন কাৰ্ড আছে।</p> <p>প্ৰায় ৯৯ শতাংশ পৰিয়ালে প্ৰব্ৰজনকাৰী আৰু তেওঁলোক অসমৰ ডিব্ৰুগড় আৰু তিনিচুকীয়া জিলাৰ পৰা প্ৰব্ৰজিত। উল্লেখনীয়ভাৱে ৭২ শতাংশ পৰিয়াল ডিব্ৰুগড় জিলাৰ পৰা প্ৰব্ৰজন কৰা আৰু বাকীখিনি তিনিচুকীয়াৰ</p> <p>উপৰোক্ত বিষয়ত বিতং তথ্যৰ বাবে তথ্য-১ৰ তালিকা-২ দ্ৰষ্টব্য।</p>						
<p>শিক্ষা আৰু দক্ষতা বিকাশ</p>	<p>জে এফ এম চিটোত মুঠ সাক্ষৰতাৰ হাৰ প্ৰায় ৬০.৬ শতাংশ। গাঁওখনৰ অধিকাংশ লোকে চতুৰ্থ শ্ৰেণী পৰ্যায়ৰ শিক্ষা লাভ কৰিছে। মাত্ৰ শতকৰা ১ শতাংশই স্নাতক ডিগ্ৰী লাভ কৰিছে।</p> <p>জে এফ এম চি এলেকাৰ গাঁওসমূহৰ ভিতৰত এক নং লক্ষীপথাৰ গাঁৱৰ সাক্ষৰতাৰ হাৰ সকলোতকৈ বেছি, ৬৯.৮৬ শতাংশ, যিটো ৰাজ্যিক সাক্ষৰতাৰ হাৰ ৭৪ শতাংশতকৈ এতিয়াও তলত। আনহাতে, গন্ধীয়া গাঁৱৰ সাক্ষৰতাৰ হাৰ আটাইতকৈ কম, ৫০.৪১ শতাংশ।</p> <p>উপৰোক্ত বিষয়ত বিতং তথ্যৰ বাবে তথ্য-১ৰ তালিকা-৩ দ্ৰষ্টব্য।</p>						

	<p>লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ গাঁওসমূহত, গাঁওবাসী পৰম্পৰাগতভাৱে তলৰ ক্ষেত্ৰসমূহত দক্ষ :</p> <p>ক) কৃষি— ১৭৭টা পৰিয়াল জড়িত।</p> <p>খ) পশুধন পালন— ১১৭টা পৰিয়াল জড়িত।</p> <p>গ) হস্তশিল্প— ২টা পৰিয়াল জড়িত।</p> <p>ঘ) বয়ন— ২টা পৰিয়াল জড়িত।</p> <p>ঙ) দিন মজদুৰ— ১৩৪টা পৰিয়াল জড়িত।</p> <p>চ) কাঠমিস্ত্ৰী— ১টা পৰিয়াল জড়িত।</p> <p>উৎস : ক্ষেত্ৰ সমীক্ষা</p>
মাটি	<p>লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চি ঈয়ং হালধীয়া আঠালেতীয়া মাটিৰ স্তৰত অৱস্থিত আৰু ২.৫ মিটাৰ গভীৰতালৈ ইয়াৰ বৰণ ডাঠ মটীয়া বৰণৰ। ১৬ মিটাৰ পৰ্যন্ত এটা বালিৰ স্তৰ (কোৱাৰ্টজ) আৰু ইয়াৰ তলত আঠালেতীয়া স্তৰ। মটীয়া বৰণ টান আৰু খহটা।</p>
পানী	<p>ভূগৰ্ভৰ পানী খোৱাপানীৰ প্ৰধান উৎস। সম্প্ৰদায়টোৱে খোৱাপানীৰ পৰ্যাপ্ততা আৰু পৰিমাণত কোনো অসুবিধা পোৱা নাই। কিন্তু পানীত অতি উচ্চ মাত্ৰাত আইৰন আছে।</p>
জলবায়ু, উষ্ণতা আৰু বৰষুণ	<p>সৰ্বোচ্চ তাপমাত্ৰা সাধাৰণতে পৰিলক্ষিত হয় জুলাই-আগষ্ট মাহত (৩৩-৩৫° চেলচিয়াছ) আৰু সৰ্বনিম্ন তাপমাত্ৰা ডিচেম্বৰ-জানুৱাৰী মাহত (১০-১২° চেলচিয়াছ)।</p> <p>অঞ্চলটোৰ জলবায়ু সাধাৰণতে উপ-গ্ৰীষ্ম মণ্ডলীয় আৰ্দ্ৰ আৰু গ্ৰীষ্মকালত গৰম আৰু সিক্ত আৰু ঠাণ্ডাৰ দিনত শুষ্ক ঠাণ্ডা।</p> <p>লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিত বাৰ্ষিক বৰষুণৰ গড় পৰিমাণ হৈছে প্ৰায় ১৫০০-২০০০ মিলিমিটাৰ। এইটো পৰিলক্ষিত হৈছে যে বাৰ্ষিক সময়ত (জুন-ছেপ্টেম্বৰ) গড়ে ৬৪-৬৮ শতাংশ বাৰ্ষিক বৃষ্টিপাত হয় আৰু প্ৰাক্-বাৰিষা (মাৰ্চ-মে) সময়ছোৱাত বাৰ্ষিক গড়ে ২২-২৬ শতাংশ বৃষ্টিপাত হয়।</p>
বন আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য	<p>খাগৰিপথাৰ বনাঞ্চলক বিস্তৃতভাৱে ট্ৰপিকেল আৰ্দ্ৰ চিৰসেউজ আৰু ট্ৰপিকেল অৰ্ধ চিৰসেউজ বনাঞ্চল হিচাপে শ্ৰেণীভুক্ত কৰা হৈছে।</p> <p>লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিত ঘাইকৈ বৃক্ষ প্ৰজাতিত চহকী। যেনে আজাৰ, বাদাম, বলা, উৰিয়াম, বোৱাল, শিমলু, চিদা, বাধাচূড়া, ধূপ-ধূনা, ডিমৰু, ঘোঁৰানিম, কৃষ্ণচূড়া, ভেলেউ, চেগুণ আদি।</p>
ভূমি ব্যৱহাৰৰ ধৰণ	<p>ভূমিৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি শস্যৰ পদ্ধতি ভিন্ন।</p> <p>মাইক্ৰ’-ক্লাইমেট অৱস্থা আৰু আৰ্থ-সামাজিক অৱস্থা :</p> <p>প্ৰায় সকলো পৰিয়ালৰে বাৰী-মাটি আছে আৰু ইয়াৰ গড় আকাৰ ০.৪ একৰ। ৫৯ শতাংশ পৰিয়ালৰে বাৰী-বস্তি আছে। (পৰিয়াল সমীক্ষা তথ্য অনুযায়ী)</p> <p>* কৃষিকাৰ্যত ব্যৱহৃত ভূমি : ২৪ শতাংশ</p> <p>* অনা-কৃষিত ব্যৱহৃত ভূমি : ৩৩ শতাংশ</p>

	<p>* কৃষি কৰিবপৰা পতিত ভূমি : ১৪ শতাংশ * অন্যান্য উদ্ভিদ শস্য আৰু পাচলিৰ বাবে ব্যৱহৃত ভূমি : ১০ শতাংশ * ক্ষতিগ্ৰস্ত আৰু কৃষি কৰিব নোৱাৰা ভূমি : ১৯ শতাংশ</p>														
ভূমিৰ মালিকানা	<p>জে এফ এম চিৰ ভূমি মালিকানাৰ ধৰণ তলত দিয়াৰ দৰে বিভক্ত কৰিব পাৰি : বাৰী-বস্তি : মুঠ পৰিয়ালৰ ১০০ শতাংশৰে বাৰী-বস্তি আছে। কৃষিভূমি : মুঠ পৰিয়ালৰ প্ৰায় ৯৬ শতাংশৰ কৃষিভূমি আছে। আধি খেতি : প্ৰায় ৬ শতাংশ পৰিয়ালে আধি খেতি কৰে। ভূমি বন্ধকী : ছিকিউৰিটী হিচাপে প্ৰায় ১১.৫ শতাংশ পৰিয়ালে ভূমি বন্ধকত ৰাখিছে। তথ্য-১ৰ তালিকা ৪ত বিতং তথ্য দিয়া হৈছে।</p>														
পশুধন	<p>অঞ্চলটোত উপলব্ধ পশুধনসমূহ হ'ল গাইগৰু, বলধ, ম'হ, হাঁহ, স্থানীয় কুকুৰা, গাহৰি আৰু ছাগলী। বিতং বৰ্ণনা তলত দিয়া হৈছে :</p> <table border="1"> <tr> <td>গাইগৰু</td> <td>১৪৯টা</td> </tr> <tr> <td>বলধ</td> <td>২৭৩টা</td> </tr> <tr> <td>ম'হ</td> <td>২৪টা</td> </tr> <tr> <td>হাঁহ</td> <td>৩১৯টা</td> </tr> <tr> <td>স্থানীয় মুৰ্গী</td> <td>৭৪০টা</td> </tr> <tr> <td>গাহৰি</td> <td>৮৫টা</td> </tr> <tr> <td>ছাগলী</td> <td>২৩০টা</td> </tr> </table> <p>পৰিয়ালসমূহে পালন কৰা পশুধনৰ সংখ্যা আৰু প্ৰকাৰ তথ্য-(I)ৰ তালিকা-৫ত দাঙি ধৰা হৈছে।</p>	গাইগৰু	১৪৯টা	বলধ	২৭৩টা	ম'হ	২৪টা	হাঁহ	৩১৯টা	স্থানীয় মুৰ্গী	৭৪০টা	গাহৰি	৮৫টা	ছাগলী	২৩০টা
গাইগৰু	১৪৯টা														
বলধ	২৭৩টা														
ম'হ	২৪টা														
হাঁহ	৩১৯টা														
স্থানীয় মুৰ্গী	৭৪০টা														
গাহৰি	৮৫টা														
ছাগলী	২৩০টা														
গাঁৱৰ আন্তঃগাঁথনি আৰু যোগাযোগ ব্যৱস্থা	<p>গাঁওখনত উপলব্ধ আন্তঃগাঁথনি তলৰ শিৰোনামসমূহেৰে বিভক্ত কৰিব পাৰি। ১। বস্তুগত আন্তঃগাঁথনি : পৰিয়ালসমূহ বিদ্যুৎ, মোবাইল ফোন, চাইকেল আৰু মটৰ চাইকেলৰ দৰে যোগাযোগ ব্যৱস্থাৰ মৌলিক বস্তুগত আন্তঃগাঁথনিৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱিত। প্ৰায় ৬৪.৫ শতাংশ পৰিয়ালৰ বিদ্যুৎ সংযোগ আছে। ডিগবৈ হৈ লক্ষীপথাৰ বনাঞ্চলিক কাৰ্যালয়লৈ জে এফ এম চিৰ পথ গাড়ী-মটৰ চলাব অৱস্থাত কিন্তু মাজে মাজে পথটোৰ কিছু অংশ অতি শোচনীয় আৰু ইয়াৰ মেৰামতিৰ প্ৰয়োজন আছে। জে এফ এম চিত সোমাব পৰাকৈ ৫টা পথ আছে। সেইকেইটা হ'ল— ডিগবৈ-লক্ষীপথাৰ পথ (শিলদিয়া), টেংৰাই-লক্ষীপথাৰ (কেঁচা), উল্টাপুল- লক্ষীপথাৰ পথ (কেঁচা), আনন্দবাগ-লক্ষীপথাৰ পথা (আধা পকী) আৰু মাকুম- লক্ষীপথাৰ পথ (শিল দিয়া)। নিকটৱৰ্তী বজাৰখন ৬-৭ কিলোমিটাৰ দূৰত্বৰ টেংৰাইত অৱস্থিত। ২। শিক্ষা আৰু স্বাস্থ্য সেৱা : শিক্ষা আৰু স্বাস্থ্য সুবিধা হিচাপে ইয়াত চাৰিখন প্ৰাথমিক বিদ্যালয়, পাঁচটা অংগনৱাড়ী কেন্দ্ৰ আৰু এটা স্বাস্থ্য উপকেন্দ্ৰ আছে।</p>														

	<p>নিকটৱৰ্তী মধ্য ইংৰাজী বিদ্যালয়খন জে এফ এম চিৰ পৰা ৫ কিঃমিঃ দূৰত্বত ধুন্দানাহৰকোপোৱাত অৱস্থিত নিকটৱৰ্তী মধ্য ইংৰাজী আৰু উচ্চ মাধ্যমিক বিদ্যালয় জে এফ এম চিৰ পৰা প্ৰায় ৪-৬ কিঃমিঃ দূৰত্বত অৱস্থিত।</p> <p>স্বাস্থ্য উপকেন্দ্ৰ কাৰ্যক্ষম অৱস্থাত নাই। তৎকালীন চিকিৎসা আৰু নিয়মীয়া পৰীক্ষাৰ বাবে লোকসকলে ডিগবৈত অৱস্থিত ডিগবৈ অসামৰিক চিকিৎসালয়লৈ যাবলগীয়া হয়।</p> <p>৩। চৰকাৰী কাৰ্যালয় : জে এফ এম চিত অৱস্থিত পঞ্চায়ত কাৰ্যালয়, ৰাজহ চক্ৰ কাৰ্যালয়, স্থানীয় আৰক্ষী থানা, বন লাট কাৰ্যালয় আৰু বনাঞ্চলিক কাৰ্যালয়ৰ দৰে চৰকাৰী কাৰ্যালয় আৰু গুৰুত্বপূৰ্ণ বিভাগসমূহ কিছু দূৰৈত অৱস্থিত।</p> <p>৪। বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠান : এলেকাটোত বেংক আৰু ডাকঘৰ আছে যদিও এইসমূহ গড়ে প্ৰায় ৩-৭ কিঃমিঃ দূৰত্বত অৱস্থিত।</p> <p>আস্তুগাঁথনিৰ বৰ্ণনা তথ্য-(I)ৰ তালিকা-৬ত বিশদভাৱে উল্লেখ কৰা হৈছে।</p>
<p>কৃষি শস্য আৰু শস্য উৎপাদন ৰূপৰেখা</p>	<p>জে এফ এম চি গাঁও সমূহত কৰা মুখ্য কৃষিসমূহ হ'ল—</p> <p>খাৰিফ : ধান (শালি)</p> <p>ৰোপিত শস্য : তামোল আৰু চাহ</p> <p>প্ৰায় ৪২ শতাংশ পৰিয়ালে ধান খেতি কৰে আৰু ইয়াৰ পৰা বছৰি গড়ে ১২৩৩.৫৪ কিঃগ্ৰাঃ শস্য উৎপাদন কৰে। ধান খেতিৰ অন্তৰ্গত মুঠ কৃষি ভূমি হ'ল গড়ে ৪.৭ একৰ। ধান খেতিত কৃষকসকলে কৰা বিনিয়োগ হ'ল গড়ে ৩৭৪৫ টকা।</p> <p>এইটোও দেখা গ'ল যে কৃষিভূমিসমূহত জলসিঞ্চন ব্যৱস্থা নাই আৰু ১০০ শতাংশ ধানখেতি বৰষুণৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল।</p> <p>ধানখেতিৰ বাহিৰে প্ৰায় ২.৫ শতাংশ পৰিয়ালে তেওঁলোকৰ বাৰী-বস্তিত তামোল আৰু চাহপাতৰ খেতি কৰে। ইয়াৰ পৰা বছৰি গড়ে ক্ৰমে ২৮০ আৰু ৩২০ কেজি ফচল উৎপাদন কৰে। চাহখেতিত কৰা বিনিয়োগ তামোল খেতিতকৈ অধিক, চাহখেতিত বছৰি গড়ে ৮৩৩ টকা আৰু তামোল খেতিত ৪০০ টকা। অৱশ্যে তামোল খেতি আৰু চাহখেতিৰ অন্তৰ্গত গড় এলেকা ক্ষেত্ৰ সমীক্ষাৰ সময়ত লাভ কৰা হোৱা নাই।</p> <p>সমীক্ষাটোত এইটোও পোৱা গৈছে যে অঞ্চলটোত অতিৰিক্ত কৃষি হিচাপে আনাৰস, আম, লিচু আৰু প্লামৰ খেতি কৰা হয় যদিও অতিৰিক্ত তথ্য লাভ কৰা নহ'ল।</p> <p>কৃষি শস্যৰ বিতং বৰ্ণনা তথ্য-(I)ৰ তালিকা-৭ত সন্নিৱিষ্ট কৰা হৈছে।</p>
<p>পশুখাদ্যৰ পৰ্যাপ্ততা</p>	<p>গাঁৱত পশুখাদ্যৰ মূল উৎসসমূহ হৈছে :</p> <ol style="list-style-type: none"> ১। বনৰ পৰা সংগ্ৰহ ২। ঘৰুৱা ব্যৱহাৰৰ অৱশিষ্ট <p>এইটো দেখা গ'ল যে প্ৰায় ৬৮ শতাংশ পৰিয়ালে তেওঁলোকৰ পশুধনসমূহ যেনে গৰু, বলধ, ম'হ আদি বনত চৰায় আৰু বনত পশু চৰোৱাৰ প্ৰধান সময় হ'ল জুন-ডিচেম্বৰ। তথ্য-(I)ৰ তালিকা-৮ত পশুচাৰণৰ ঋতু উল্লেখ কৰা হৈছে।</p>

<p>বজাৰ</p>	<p>সম্প্ৰদায়ৰ লোকসকলে ক্ৰয়-বিক্ৰয়ৰ বাবে অহা-যোৱা কৰা মুখ্য বজাৰসমূহ আৰু ইয়াৰ দূৰত্ব তলত উল্লেখ কৰা হ'ল :</p> <p>ক) গেলামাল/সুলভ মূল্যৰ দোকান : গাঁৱৰ পৰা ৬ কিলোমিটাৰ দূৰত্বত টেংৰাই খ) সাপ্তাহিক/অৰ্ধ-সাপ্তাহিক বজাৰ : প্ৰায় ৬ কিলোমিটাৰ নিলগত টেংৰাই গ) প্ৰধান বজাৰ : প্ৰায় ১০ কিলোমিটাৰ নিলগত ডিগবৈ গাঁৱৰ পৰা বিভিন্ন বজাৰৰ অৱস্থান আৰু দূৰত্ব তথ্য-(I)ৰ তালিকা-৯ত উল্লেখ কৰা হৈছে।</p>
<p>জলসম্পদ</p>	<p>ই ডি চিৰ গাঁওসমূহৰ মুখ্য জলসম্পদৰ উৎসসমূহ তলত দিয়া হ'ল।</p> <p>* দমকল : ১৬৩টা পৰিয়ালত উপলব্ধ (পানীৰ উপলব্ধতা বছৰজুৰি) * কুঁৱা : ৪টা পৰিয়ালত উপলব্ধ (পানীৰ উপলব্ধতা বছৰজুৰি) * পুখুৰী : ১টা পৰিয়ালত উপলব্ধ (পানীৰ উপলব্ধতা বছৰজুৰি)</p> <p>অঞ্চলটোত এইটো কথা পৰিলক্ষিত হ'ল যে বেছিভাগ পানীৰ উৎসতে আইৰণৰ পৰিমাণ অতি বেছি। কুঁৱাৰ পানীত বেঞ্চেৰিয়াৰ উপস্থিতিও প্ৰতিবেদনত ওলাইছে। তথ্য-(I)ৰ তালিকা-১০ত অঞ্চলটোত উপলব্ধ জলসম্পদসমূহৰ বৰ্ণনা দিয়া হৈছে।</p>
<p>শক্তিৰ ব্যৱহাৰ</p>	<p>গাঁৱৰ শক্তিৰ ঘাই উৎসসমূহ তলৰ তালিকাত দেখুওৱা হৈছে।</p> <p>ক) কাঠখৰি : নিৰ্ভৰশীল পৰিয়াল : ১৯৯টা উৎস : স্থানীয় বনাঞ্চল পৰিয়ালসমূহক কাঠখৰিৰ মাহিলি গড় প্ৰয়োজন : ২৮৬.৮ কেজি।</p> <p>খ) কেৰাচিন : নিৰ্ভৰশীল পৰিয়াল : ১৬০টা উৎস : স্থানীয় বজাৰ পৰিয়ালসমূহক কেৰাচিনৰ মাহিলি গড় প্ৰয়োজন : ৩.৪৬ লিটাৰ।</p> <p>তথ্য-(I)ৰ তালিকা-১১ত অঞ্চলটোৰ শক্তি ব্যৱহাৰৰ বিতং তথ্য দিয়া হৈছে।</p> <p>পৰিয়ালসমূহৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত, প্ৰায় ৩৩.৫ শতাংশ পৰিয়ালে কেৰাচিনৰ লেম্পৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে। ইয়াৰ দ্বাৰা বিদ্যুতৰ শোচনীয় যোগান ব্যৱস্থা উন্মোচিত হয়। ইয়াৰ উপৰি, ৫৭.৫ শতাংশ পৰিয়ালে ঘৰুৱা পোহৰৰ বাবে কেৰাচিনৰ লেম্প আৰু বিজুলীবাতিৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে।</p> <p>ক্ষেত্ৰ সমীক্ষা প্ৰতিবেদনৰ তথ্যমতে, মাত্ৰ ১২.৫ শতাংশ পৰিয়ালতহে বিজুলী সংযোগৰ সুবিধা উপলব্ধ।</p>
<p>আৰ্থ-সামাজিক অৱস্থা</p>	<p>সামাজিক গাঁথনি : জে এফ এম চি এলেকাত বসবাস কৰা লোকসকল বিভিন্ন সম্প্ৰদায়ৰ। অঞ্চলটোত প্ৰাধান্য থকা সম্প্ৰদায়সমূহ হ'ল আহোম, টাই আহোম, আদিবাসী আৰু সোণোৱাল কছাৰী।</p> <p>অৰ্থনৈতিক অৱস্থা : গাঁওবাসীৰ অৰ্থনৈতিক স্থিতি সন্তোষজনক পোৱা নগ'ল। ক্ষেত্ৰ সমীক্ষা প্ৰতিবেদনত পৰিয়ালসমূহৰ বছৰি ন্যূনতম আয় গড় ৬৫৫৯৬ টকা পোৱা গ'ল। আদিবাসী সম্প্ৰদায় আৰু আহোম সম্প্ৰদায়, আনহাতে টাই আহোম আৰু সোণোৱাল কছাৰী সম্প্ৰদায়সমূহৰ ক্ষেত্ৰত পূৰ্বৰ আৰ্থ-সামাজিক অৱস্থাতকৈ পিছৰ অৱস্থা কিছু উন্নত।</p>

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা (২০১৫-১৬ৰ পৰা ২০২৫-২৬)

মানচিত্ৰ	<p>পৰিশিষ্ট-Iত তলৰ মানচিত্ৰসমূহ দিয়া হৈছে।</p> <p>১) গাঁৱৰ মানচিত্ৰ (গাঁৱৰ সামাজিক মানচিত্ৰ আৰু গাঁৱৰ সম্পদ মানচিত্ৰ)</p> <p>২) জি আই এছ মানচিত্ৰ</p>
-----------------	---

৩ : জীৱিকাৰ সুযোগসমূহৰ বিশ্লেষণ

পি আৰ এ অনুশীলন	<p>৬ জুন, ২০১৬ তাৰিখে চি এম এল দলে সকলো গাঁৱৰ প্ৰতিনিধি, জে এফ এম চিৰ সভাপতি, কাৰ্যকৰী সমিতিৰ সদস্য গাঁওবুঢ়া আৰু বন বিভাগৰ উপস্থিত ধুন্দা গাঁৱত পি আৰ এ অনুশীলন সম্পন্ন কৰে।</p>
পি আৰ এৰ উদ্দেশ্য	<p>এই অনুশীলনৰ মুখ্য উদ্দেশ্যসমূহ হ'ল</p> <p>(ক) অঞ্চলটোত উপলব্ধ জীৱিকা পদ্ধতিসমূহৰ বিষয়ে বুজা। ইয়াৰ যথার্থতা আৰু প্ৰতিবন্ধকতাসমূহ।</p> <p>(খ) দাবিদাসকলৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় ঋণৰ সুবিধা ভালদৰে বুজা আৰু তেওঁলোকৰ কৃষি পদ্ধতি সম্পৰ্কে বুজা। বিকল্প, প্ৰতিবন্ধকতা আৰু বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠানৰ সুযোগসমূহৰ বিষয়ে পৰীক্ষা কৰা, যাতে বিত্তীয় সেৱা আগবঢ়াব পৰা যায় আৰু</p> <p>(গ) বৰ্তমানৰ জীৱিকা সহায়ক কাৰ্যকলাপ চিনাক্ত কৰা আৰু উপাৰ্জন বৃদ্ধি আৰু লোকসকলৰ মাজত নিযুক্তি সুবিধা বৃদ্ধিত সহায় কৰিব পৰা বহনক্ষম জীৱিকা সহায়ক সেৱা প্ৰদান কৰা।</p>
পি আৰ এ-ৰ ফলাফল আৰু ব্যৱহাৰ কৰা আহিলা	<p>তলত দিয়া আহিলাসমূহ পি আৰ এৰ সময়ত ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে :</p> <p>(১) ফকাছ গ্ৰুপৰ সৈতে আলোচনা</p> <p>(২) ঋতুকালীনতা বিশ্লেষণ</p> <p>(৩) সামাজিক আৰু সম্পদ মানচিত্ৰায়ন</p> <p>পৰিশিষ্ট-II ওপৰৰ বিষয়বোৰৰ সম্পৰ্কে বিতং তথ্য দিয়া হৈছে।</p>
স্থানাংক	<p>নিম্নোক্ত বিষয়ত স্থানাংক (ৰেংকিং) নিৰ্ধাৰণ কৰা হৈছে :</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ জীৱিকা আৰু দক্ষতা উন্নয়ন ■ প্ৰাৰম্ভিক কাম-কাজ (ই পি এ) <p>ওপৰৰ বিষয়বোৰ পৰিশিষ্ট-II-ত উল্লেখ কৰা হৈছে।</p> <p>জীৱিকা আৰু দক্ষতা উন্নয়নৰ স্থানাংক</p> <p>১) চিলাই আৰু এম্ৰেইডাৰী</p> <p>২) পশুপালন</p> <p>৩) ঘৰুৱা বাগিচাৰ উত্তৰণ</p> <p>প্ৰাৰম্ভিক কাম-কাজৰ স্থানাংক</p>

প্ৰাৰম্ভিক কাম-কাজৰ স্থানাংক			
ক্রমিক নং	স্থানাংক অনুসাবে গাঁৱৰ ই পি এ	বিতং বিৱৰণ (পৰিশিষ্ট-II ত অতিৰিক্ত তথ্য দিয়া হৈছে)	ধনৰ সম্ভাৱ্য উৎস / বিভাগ
১।	হস্তশিল্প কেন্দ্ৰ	এটা হস্তশিল্প কেন্দ্ৰ	ইপিএ এপিএফবিচি
২।	ৰাজহুৱা সত্ৰঘৰ	ৰাজহুৱা সত্ৰঘৰ - ১	ইপিএ এপিএফবিচি
৩।	পথ যোগাযোগ	ব্লেক টপিং পথ	পিএমজিএছৱাই/ পি ডব্লিউ বি
জীৱিকাৰ সুযোগ-সুবিধা	<p>চিহ্নিত কৰা জীৱিকাৰ সুযোগ-সুবিধাবোৰ তলত উল্লেখ কৰা হ'ল—</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ চিলাই আৰু এমব্ৰইডাৰী ■ পশুপালন (ছাগলী আৰু স্থানীয় কুকুৰা পালনৰ বাবে ক্লাষ্টাৰ উন্নয়ন) ■ পিছপৰি থকা ঘৰুৱা বাগিচাসমূহৰ উত্তৰণ 		
চিলাই আৰু এমব্ৰইডাৰী	<p>সম্ভাৱনাপূৰ্ণ জীৱিকা বিকল্প হিচাপে চিলাই আৰু এমব্ৰইডাৰী উত্তৰণৰ মূল বাধাসমূহ হ'ল :</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ ডিজাইন উন্নয়নৰ অভাৱ ■ বজাৰ আৰু মূল্যৰ জ্ঞানৰ অভাৱ ■ শোচনীয় আন্তঃগাঁথনি ■ ব্যৱস্থাৰ অভাৱ— হাতেৰে গোথাৰ বাবে অধিক সঁজুলিৰ ব্যৱহাৰ <p>চিলাই আৰু এমব্ৰইডাৰী উত্তৰণৰ বাবে কিছুমান সম্ভৱপূৰ্ণ কাৰ্যসূচী তলত দিয়া ধৰণৰ :</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ চিলাই আৰু এমব্ৰইডাৰীৰ প্ৰাথমিক প্ৰশিক্ষণ যিটো পুনৰ আধুনিক পৰ্যায়ৰ প্ৰশিক্ষণলৈ উত্তৰণ ঘটাব পাৰি আৰু য'ত মেচিন ভিত্তিক চিলাই আৰু কাটিং ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি। ■ উৎপাদন সহায়তাৰ বাবে বিশেষীকৃত সঁজুলি ব্যৱহাৰ। ■ জে এফ এম চিৰ দ্বাৰা পৰিচালিত প্ৰশিক্ষণ বনাম বিক্ৰী কেন্দ্ৰ স্থাপন। ■ উদ্যমিতা আৰু ব্যৱসায়মূলক প্ৰশিক্ষণ। <p>তথ্য-(II)ৰ তালিকা-১২ত বিতং তথ্য দিয়া হৈছে।</p>		
পশুপালন	<p>পশুপালনক সম্ভাৱনাপূৰ্ণ জীৱিকা বিকল্প হিচাপে গ্ৰহণ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত দেখা দিয়া মূল বাধাসমূহ হৈছে :</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ ৰোগৰ প্ৰাদুৰ্ভাৱ ■ পশুধন প্ৰজননৰ বৈজ্ঞানিক জ্ঞানৰ অভাৱ ■ গাঁওবাসীৰ প্ৰাৰম্ভিক বিনিয়োগৰ অভাৱ ■ গুণগত মানৰ পশুখাদ্য-পুষ্টিৰ খাদ্য আৰু অন্য পৰিপুষ্টি তথা বিকাশৰ লগত জড়িত উপাদানৰ অভাৱ। 		

	<p>পশুপালন উপ-খণ্ড উত্তৰণৰ বাবে কেতবোৰ সম্ভৱপৰ কাৰ্যব্যৱস্থা তলত উল্লেখ কৰা হ'ল :</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ পশুধন প্ৰজনন আৰু পেৰা পশু চিকিৎসা বৃদ্ধিৰ বিশেষীকৃত প্ৰশিক্ষণ ■ জে এফ এম চিৰ দ্বাৰা পৰিচালিত কৃষি-পশু চিকিৎসা সেৱা কেন্দ্ৰ স্থাপন ■ ওচৰৰ চহৰত জে এফ এম চিৰ দ্বাৰা পৰিচালিত বিক্ৰী কেন্দ্ৰ স্থাপন ■ উদ্যমিতা আৰু ব্যৱসায়মূলক প্ৰশিক্ষণ <p>এই সন্দৰ্ভত তথ্য-(II)ৰ তালিকা-১৩ত বিশদ বিৱৰণ দিয়া হৈছে।</p>
<p>পিছফালৰ ঘৰুৱা বাগিচা উত্তৰণ</p>	<p>সম্ভাৱনাপূৰ্ণ জীৱিকা বিকল্প হিচাপে পিছফালৰ ঘৰুৱা বাগিচা উত্তৰণৰ প্ৰধান বাধাসমূহ হৈছে</p> <p>ক) অঞ্চলটোত দক্ষতা বিপণনৰ সুবিধা</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ সময়মতে কৃষি নকৰা ■ জলসিঞ্চনৰ অভাৱ ■ কৃষকৰ কাৰিকৰী জ্ঞানৰ অভাৱ <p>এই বাগিচাসমূহ উত্তৰণৰ বাবে কেতবোৰ সম্ভৱপৰ কাৰ্যব্যৱস্থা হৈছে :</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ কৃষি বিশেষজ্ঞৰ দ্বাৰা ঋতুকালীন পাচলি শস্য আৰু উচ্চ মূল্য সম্পন্ন শস্য স্পৰ্কে প্ৰশিক্ষণ ■ ঘৰুৱা বাগিচা গ্ৰহণৰ বাবে পৰিয়ালসমূহক বিশেষীকৃত অনুশীলন পেকেজ (পি অ'পি) প্ৰদান ■ জে এফ এম চিৰ দ্বাৰা পৰিচালিত কৃষি-পশু চিকিৎসা তথ্য কেন্দ্ৰ স্থাপন যিটোৱে এক এণ্টাৰপ্ৰাইজ হিচাপে কাম কৰিব ■ উদ্যমিতা আৰু ব্যৱসায়মূলক প্ৰশিক্ষণ <p>এই সন্দৰ্ভত তথ্য-(II)ৰ তালিকা-১৪ত বিশদ বিৱৰণ দিয়া হৈছে।</p>
<p>ঋণৰ সুবিধা</p>	<p>জে এফ এম চি এলেকাত ঋণ সুবিধাৰ বাবে মুখ্য বাধাসমূহ তলত দিয়া ধৰণৰ</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ অসংগঠিত ক্ষেত্ৰৰ গাঁৱলীয়া সূতখোৰৰ উচ্চমাত্ৰাৰ সূতৰ হাৰ ■ আগ্ৰহী ঋণীসকলক ঋণ প্ৰদানৰ বাবে বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠানৰ সহায়তাৰ অভাৱ <p>উন্নত ঋণ সুবিধা গাঁওবাসীক প্ৰদানৰ বাবে কেতবোৰ সম্ভৱপৰ কাৰ্যব্যৱস্থা হ'ল :</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ নিয়মিতভাৱে বেংকৰ লগত সম্পৰ্ক ৰক্ষা কাৰ্যসূচীৰ সুবিধা প্ৰদান ■ অঞ্চলটোত ক্ষুদ্ৰ বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠানৰ সুবিধা প্ৰদান ■ আত্মসহায়ক গোট বা গাঁওস্তৰীয় প্ৰতিষ্ঠানৰ উত্তৰণ <p>এই সন্দৰ্ভত তথ্য-(II)ৰ তালিকা-১৫ত বিশদ বিৱৰণ দিয়া হৈছে।</p>

৪ : জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা

<p>উপাৰ্জন বৃদ্ধিৰ কাম-কাজ</p>	<p>গাঁৱত পৰিকল্পনা কৰা উপাৰ্জন বৃদ্ধিৰ প্ৰধান কাম-কাজবোৰ হৈছে :</p> <p>কৃষিখণ্ড :</p> <p>স্থানীয় কুকুৰা প্ৰতিপালনেৰে পশুধন পালন উত্তৰণ</p> <p>অনা-কৃষি খণ্ড :</p> <p>১। বৈদ্যুতিক মেৰামতি আৰু পৰিচালনাৰ বাবে যুৱকসকলক প্ৰশিক্ষণ</p> <p>উৎস : তথ্য-৪ৰ তালিকা ৩২</p>
--------------------------------	---

<p>কৌশলগত হস্তক্ষেপ</p>	<p>ওপৰত উল্লেখিত জীৱিকা সুযোগসমূহৰ বাবে কেইটামান কৌশলগত হস্তক্ষেপ তলত দিয়া হ'ল :</p> <p>চিলাই আৰু এম্বইডাৰী :</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ চিলাই আৰু এম্বইডাৰীৰ প্ৰাথমিক দক্ষতা উন্নয়ন প্ৰশিক্ষণ যিটো পৰৱৰ্তী সময়ত অধিক উন্নত স্তৰৰ প্ৰশিক্ষণলৈ উত্তৰণ ঘটাব পাৰি। যাতে মেচিন ভিত্তিক চিলাই আৰু কাটিং সম্পন্ন কৰিব পৰা যায়। ✓ উৎপাদন উন্নতকৰণৰ বাবে বিশেষীকৃত সা-সৰঞ্জাম গ্ৰহণ। ✓ জে এফ এম চিৰ দ্বাৰা পৰিচালিত প্ৰশিক্ষণ বনাম উৎপাদন কেন্দ্ৰ স্থাপন। ✓ উদ্যমিতা আৰু ব্যৱসায় ভিত্তিক প্ৰশিক্ষণ <p>পশুধন পালন</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ পশুধন পালনৰ ওপৰত বিশেষীকৃত প্ৰশিক্ষণ আৰু পেৰা পশু চিকিৎসা বৃত্তিৰ ওপৰত প্ৰশিক্ষণ। ✓ সম্প্ৰদায়/জে এফ এম চিৰ দ্বাৰা পৰিচালিত কৃষি-পশু চিকিৎসা কেন্দ্ৰ স্থাপন। ✓ নিকটৱৰ্তী স্থানত জে এফ এম চিৰ দ্বাৰা পৰিচালিত বিক্ৰী কেন্দ্ৰ স্থাপন। ✓ উদ্যমিতা আৰু ব্যৱসায় ভিত্তিক প্ৰশিক্ষণ। <p>ঘৰৰ পিছফালৰ বাগিচা উন্নয়ন :</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ কৃষি গৱেষকৰ দ্বাৰা ঋতুকালীন পাচলি শস্য আৰু উচ্চ মূল্যসম্পন্ন শস্যৰ ওপৰত প্ৰশিক্ষণ। ✓ ঘৰুৱা বাগিচাৰ বাবে 'পেকেজ অব্ প্ৰেক্টিছ' বিশেষীকৃত অনুশীলনৰ ওপৰত উন্নয়ন। ✓ জে এফ এম চিৰ দ্বাৰা পৰিচালিত কৃষি-পশু চিকিৎসা তথ্য কেন্দ্ৰ স্থাপন। যিটোৱে এটা এণ্টাৰপ্ৰাইজ হিচাপে কাম কৰিব। ✓ উদ্যমিতা আৰু ব্যৱসায়ভিত্তিক প্ৰশিক্ষণ। <p>স্বাৰ্ণ সুবিধা :</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ নিয়মীভাৱে বেংক সংযোগকৰণৰ সুবিধা প্ৰদান। ✓ অঞ্চলটোত ক্ষুদ্ৰ বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠানৰ উপলব্ধতা প্ৰদান। ✓ আত্মসহায় গোট বা গাঁওস্তৰীয় প্ৰতিষ্ঠানৰ উত্তৰণ।
--------------------------------	--

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা (২০১৫-১৬ৰ পৰা ২০২৫-২৬)

৫ : লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ বাবে কাৰ্য পৰিকল্পনা

ক্রমিক নং	কাম-কাজ	সংখ্যা	পদ্ধতি
ক) অংশগ্রহণমূলক ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা			
১	ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ প্ৰস্তুতি	১	পি আৰ এ বেছলাইন সমীক্ষা
খ) উৎপাদক সংগঠিত কৰা আৰু উদ্যমিতা আৰু কাৰিকৰী সামৰ্থ নিৰ্মাণ (সামৰ্থ নিৰ্মাণ)			
১	সজাগতা গঢ়ি তোলাৰ কৰ্মসূচী	১	সজাগতা কৰ্মসূচী
খ. ১	দক্ষতা উন্নয়নৰ ওপৰত প্ৰশিক্ষণ		
১	চিলাই আৰু এম্বইডাৰী সম্পৰ্কে দক্ষতা উন্নয়ন প্ৰশিক্ষণ	১	চিলাই আৰু এম্বইডাৰী সম্পৰ্কে প্ৰশিক্ষণ পৰিচালনা (২০০ ঘণ্টা)
২	পশুপালনৰ ওপৰত দক্ষতা উন্নয়ন প্ৰশিক্ষণ কাৰ্যসূচী	১	পশুপালন আৰু পেৰা ব্যক্তি উন্নয়নৰ ওপৰত প্ৰশিক্ষণ পৰিচালনা (২০ দিন)
৩	পিছফালৰ বাগিচা উত্তৰণৰ বাবে প্ৰশিক্ষণ	১	পিছফালৰ বাগিচা উত্তৰণৰ বাবে প্ৰশিক্ষণ পৰিচালনা (৩০ দিন)
গ) সামাজিক সমাৱেশকৰণ			
১	সমূহীয়া গোট (অৰ্থাৎ আত্মসহায়ক গোট, সমিতি, বেচৰকাৰী স্বেচ্ছাসেৱী সংস্থা, সংগঠন উৎপাদক কোম্পানী) সম্পৰ্কে সজাগতা সৃষ্টি শিবিৰ		সমবায় বিশেষজ্ঞৰ জৰিয়তে সমূহীয়া গোট গঠন সম্পৰ্কে ৪ দিনৰ সজাগতা সৃষ্টিৰ শিবিৰ
২	স্ব-নিয়োজন আৰু নিযুক্তিৰ বাবে সংযোগ গঢ়ি তোলা তথা হাতে-কামে সহায়		২০১৭ মাৰ্চলৈকে চি এম এল বিশেষজ্ঞৰ জৰিয়তে গোটটোই বছৰজুৰি হাতে-কামে সহায়
ঘ) মূল্য শৃংখল উন্নতকৰণ			
ঘ. ১	মূল্য শৃংখল উন্নয়নৰ দ্বাৰা উৎপাদন উন্নয়ন		
১	চিলাই-এম্বইডাৰীৰ মূল্য শৃংখল উন্নতকৰণ	১	ডিজাইন উন্নয়নৰ বাবে ৭ দিনৰ প্ৰশিক্ষণ
খ. ২	আধুনিক সঁজুলিৰ যোগান		
১	আধুনিক সবঞ্জামৰ কিট আৰু প্ৰযুক্তি বিতৰণ	১	আধুনিক সবঞ্জাম যোগান
২	প্ৰতিপালন সবঞ্জাম	২০	
খ. ৩	উৎপাদন আৰু সংসাধন ক্ষমতা উন্নয়ন		

ঙ) বজাৰত প্ৰৱেশৰ বাবে সহায়-সুবিধা			
ঘ. ১	প্ৰাতিষ্ঠানিক ক্ৰেতা আৰু/অথবা চৰকাৰী সংস্থাৰ সৈতে সংযোগ (গোটেই বছৰ ধৰি)	২	ক্ৰেতা আৰু বিক্ৰেতাৰ আদান-প্ৰদানৰ বাবে প্লেটফ'ৰ্ম সৃষ্টি (৫ দিন)
ঘ. ২	বন বজাৰ স্থাপন	গোটেই বছৰ জুৰি	বন বজাৰৰ জৰিয়তে সংযোগ
ঘ. ৩	বাণিজ্য মেলা আৰু প্ৰদৰ্শনীত অংশগ্ৰহণ	১	বন বিভাগৰ জৰিয়তে এটা প্ৰদৰ্শনী আৰু বাণিজ্য মেলাত অংশগ্ৰহণ
ঘ. ৪	অন্যান্য ভৌগোলিক বজাৰত প্ৰৱেশ	১	শিক্ষামূলক ভ্ৰমণ
ঘ. ৫	ই-প'ৰ্টেল, পুস্তিকা, কেটেলগ আদিৰ জৰিয়তে প্ৰচাৰ	১	বজাৰ বিশেষজ্ঞৰ দ্বাৰা গ্ৰহণ কৰা ২ দিনৰ প্ৰশিক্ষণ আৰু সজাগতা কৰ্মসূচী

৬ : বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ অংশ হিচাপে গাঁও অঞ্চলত বনোন্নয়ন পৰিকল্পনা বিস্তৃত পি আৰ এ অনুশীলনৰ পিছত প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। এই পৰিকল্পনাৰ উদ্দেশ্যসমূহ হ'ল জৈৱ বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণ, পাৰিৱেশিক কাৰ্যসূচী আৰু জে এফ এম চিৰ অন্তৰ্গত বনাঞ্চলত উৎপাদন সক্ষমতা; এক বহনক্ষম ব্যৱস্থাবে সম্প্ৰদায়ৰ ব্যৱহাৰ আৰু জীৱন ধাৰণৰ প্ৰয়োজনীয়তাসমূহ লাভ কৰা।

জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চলৰ অৱস্থা :

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ অন্তৰ্গত বনাঞ্চলসমূহৰ বাবে এই ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাই তলৰ বিভাগসমূহ বিবেচনা কৰিছে।

ক) বন বিভাগৰ দ্বাৰা জে এফ এম চিৰ অন্তৰ্গত বনাঞ্চলসমূহ আৰু

খ) বৃক্ষৰোপণ/বৃক্ষৰোপণ কৰিব লগা সম্প্ৰদায়ৰ ভূমি আৰু অন্যান্য ভূমি, যিসমূহ বনাঞ্চলৰ জাননীৰ বাহিৰত

উপৰোক্ত দুয়োটা বিভাগৰে জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চলৰ অৱস্থা সম্পৰ্কে তলত আলোচনা কৰা হ'ল :

বনাঞ্চল আৰু তাৰ অৱস্থা

জে এফ এম চিৰ অন্তৰ্গত বনাঞ্চলৰ পূৰ্ণ বিৱৰণ প্ৰফ'ৰ্মা-৩ৰ অধীনত তালিকা-৩.১ত দাখিল কৰা হৈছে ('বনোন্নয়ন পৰিকল্পনা'), যিসমূহ এই ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাত পৰিশিষ্ট হিচাপে সংলগ্ন কৰা হৈছে। অন্যান্য বৃক্ষৰোপিত এলেকা (বা বৃক্ষৰোপণ কৰিবলগা) বিবেচনা কৰাৰ পিছত, লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চলৰ অৱস্থা তলত দিয়াৰ দৰে সাৰাংশ কৰা হৈছে।

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা (২০১৫-১৬ৰ পৰা ২০২৫-২৬)

তালিকা-১ : লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চলৰ অৱস্থা

চিহ্নিতকৰণ	ই ডি চি বনাঞ্চলৰ আয়তন (হেক্টৰ)	গাঁৱৰ পৰা দূৰত্ব (কিঃ মিঃ)	বনাঞ্চলৰ অৱস্থা (ভাল-বনৰ ৪০% আৰু ততোধিক ক্ৰাউন ঘনত্ব বাকী- 'ক্ষতিগ্ৰস্ত')	সম্প্ৰদায়ৰ দ্বাৰা ব্যৱহাৰৰ ব্যৱধানতা (২-৩ মাহ/৩-৬ মাহ/৬ -৯ মাহ/৯ মাহৰ বেছি)
(ক) ন্যস্ত বনাঞ্চল	৫০	৫	ভাল এলেকা : ২১ হেক্টৰ ক্ষতিগ্ৰস্ত এলেকা : ২৯ হেক্টৰ	৬-৯
ইউ ডি আৰ এফ (ডব্লিউ বি)ৰ সৈতে ডিগবৈ বনাঞ্চলিকৰ অন্তৰ্গত জি পি এছ স্থানাংকৰ সৈতে	লক্ষীপথাৰ	—	ভাল এলেকা : ৩৪ হেক্টৰ ক্ষতিগ্ৰস্ত এলেকা : ৪৭ হেক্টৰ	৬-৯
(খ) অন্যান্য ৰোপিত এলেকা	—	—	—	—
অৱস্থান : বনৰ প্ৰকাৰ ডি এফ / অন্যান্য	১১২৪ হেক্টৰ (এন আৰ-৮৪৩ হেক্টৰ আই পি ২৮১)	—	—	৬-৯
মুঠ	৫০	৫	ভাল এলেকা : ২১ হেক্টৰ ক্ষতিগ্ৰস্ত এলেকা : ২৯ হেক্টৰ	৬-৯

উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা-৩, তালিকা-৩.১/ বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু সম্প্ৰদায়ৰ সদস্যসকলৰ সৈতে আলোচনা

ইয়াৰ পৰা দেখা গ'ল যে লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ অধীনস্থ বনাঞ্চলৰ ভূমি ৫০ হেক্টৰ। ইয়াৰে ২১ হেক্টৰ (৪২%) 'ভাল' (ক্ৰাউন ঘনত্ব >৪০%) আৰু বাকী ২৯ হেক্টৰ এলেকা 'ক্ষতিগ্ৰস্ত'।

বনাঞ্চলৰ মাটিৰ প্ৰকাৰ :

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চি ডিগবৈ বন সংমণ্ডলত অৱস্থিত। এই বনভূমিৰ মাটিৰ প্ৰকাৰৰ কিছু উল্লেখযোগ্য বৈশিষ্ট্য তলৰ তালিকাত উল্লেখ কৰা হ'ল।

তালিকা- ২ : লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চলৰ মাটিৰ প্ৰকাৰ

স্থিতি মাপ	ন্যস্ত বনাঞ্চলৰ অৱস্থা	বৃক্ষৰোপিত অন্যান্য এলেকাৰ অৱস্থা
উৰ্বৰতাৰ পৰ্যায়	৩.৯-৪.৮ জৈৱিক	প্ৰযোজ্য নহয়
ভূমি ক্ষয়ৰ অৱস্থা	ঘৰ্ষণ ভূমিক্ষয়, ভৌগোলিক ভূমিক্ষয়	প্ৰযোজ্য নহয়
উপস্থিতি :		
(ক) পলস	৪০ শতাংশ	প্ৰযোজ্য নহয়
(খ) বোকামাটি	৩২ শতাংশ	প্ৰযোজ্য নহয়
(গ) ন-উৰ্বৰ ভূমি	২১ শতাংশ	প্ৰযোজ্য নহয়
(ঘ) বালিচাহি	৭ শতাংশ	প্ৰযোজ্য নহয়

উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা-৩, 'খ। বনাঞ্চলৰ মাটিৰ প্ৰকাৰ'/বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু স্থানীয় গাঁওবাসীৰ সৈতে হোৱা আলোচনা।

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা (২০১৫-১৬ৰ পৰা ২০২৫-২৬)

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ বাবে; বনাঞ্চলৰ মাটিৰ প্ৰকাৰৰ উল্লেখযোগ্য বৈশিষ্ট্যসমূহৰ সাৰাংশ তলত দিয়া হ'ল :

- ক) সাৰুৱা
- খ) এণ্টিছ'ল
- গ) এলফিছ'ল

বনাঞ্চলৰ বৰ্তমান উদ্ভিদসমূহ

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চলৰ বৰ্তমান উদ্ভিদসমূহৰ নাম তলত উল্লেখ কৰা হ'ল। মন কৰিবলগীয়া যে স্থানীয় বনাঞ্চলসমূহক গ্ৰীষ্ম মণ্ডলীয় অৰ্ধ-চিৰহৰিৎ আৰু গ্ৰীষ্ম মণ্ডলীয় আৰ্দ্ৰ চিৰহৰিৎ বনাঞ্চল হিচাপে শ্ৰেণীভুক্ত কৰা হৈছে।

তালিকা- ৩ : লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চলৰ বৰ্তমান উদ্ভিদসমূহ

প্ৰজাতি	স্থানীয় নাম	বৈজ্ঞানিক নাম
মুখ্য বন প্ৰজাতি	ঘোঁৰানিম	
	ভেক্কৰ	
	হোলোং	
সংঘাত্ত	বান্দৰডিমা	
	মৰহাল	
	পমা	
গুন্ম	পুতুকলা	
	দীঘলতি	
ঔষধি উদ্ভিদ	নেফাফু	
	নৰসিংহ	
	হাতীভেকুৰী	
উৎপাদন	-	
অন্যান্য, যদি আছে	-	-

উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা-৩, গ, বনাঞ্চলৰ বৰ্তমান উদ্ভিদসমূহৰ নাম/ বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু সম্প্ৰদায়ৰ সদস্যসকলৰ সৈতে আলোচনা

বনোন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ অন্যান্য কাৰ্যসূচী

তলৰ উপশাখাসমূহত লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ বনোন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ অন্যান্য কাৰ্যসূচীসমূহ দিয়া হ'ল :

জে এফ এম চিৰ অতীতৰ সুৰক্ষা ব্যৱস্থা

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ বন সুৰক্ষাৰ বাবে অতীতত কোনো ব্যৱস্থা লোৱা হোৱা নাই।

উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা-৩, জে এফ এম চিৰ অৱস্থা-viii + ix/ বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু সম্প্ৰদায়ৰ সদস্যসকলৰ সৈতে আলোচনা

বনজ উৎপাদনৰ ঘৰুৱা চাহিদা

স্থানীয় সম্প্ৰদায়ৰ ঘৰুৱা চাহিদাৰ বাবে বনজ উৎপাদনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীলতাৰ তথ্য তলৰ তালিকাত দাঙি ধৰা হ'ল।

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা (২০১৫-১৬ৰ পৰা ২০২৫-২৬)

তালিকা- ৪ (ক) : লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ প্ৰতিটো পৰিয়ালৰ বনজ উৎপাদনৰ ঘৰুৱা চাহিদা

বনজ উৎপাদনৰ নাম	পৰিয়ালৰ গড় চাহিদা		বৰ্তমান কিভাৰে চাহিদা পূৰণ হৈছে	উৎস
	চাহিদাৰ সময় ব্যৱধান	আনুমানিক পৰিমাণ		
কাঠখৰি	বছৰজুৰি	১,৩৩,০০০	—	স্থানীয়
ঘৰৰ বাবে কাঠ	৩-৪ মাহ	৩,২০০-৪,০০০	—	স্থানীয়
ব্যৱহাৰৰ বাবে সৰু কাঠ	ৰোপণৰ সময়ত	১৫২	—	স্থানীয়
খুঁটা / বাঁহ	বছৰজুৰি	৩,৫০০ টুকুৰা	—	স্থানীয়
বনাঞ্চলৰ পৰা পশুখাদ্য	বছৰজুৰি	৭৫,০০০-১,০০,০০০	—	স্থানীয়
এন টি এফ পি	—	—	—	—
অন্যান্য	—	—	—	—

উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা-৩, তালিকা-৩.২/ বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু সম্প্ৰদায়ৰ সদস্যসকলৰ সৈতে আলোচনা

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ মুঠ ২৮১টা পৰিয়াল আছে। ওপৰৰ তালিকা আৰু এই পৰিয়ালৰ সংখ্যাৰ পৰা এইটো দেখা গৈছে যে লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ অন্তৰ্গত দুখন গাঁৱৰ বাবে বছৰি মুঠ বনজ উৎপাদনৰ চাহিদা নিজৰ ব্যৱহাৰৰ বাবে তলত দিয়া ধৰণৰ—

তালিকা- ৪ (খ) : লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ সকলো পৰিয়ালৰ বনজ উৎপাদনৰ মুঠ বাৰ্ষিক চাহিদা

বনজ উৎপাদনৰ নাম	সম্প্ৰদায়ৰ চাহিদা বাৰ্ষিক কিঃগ্ৰাঃ (*)	মন্তব্য
কাঠখৰি	১,৩৩,০০০	—
ঘৰৰ বাবে কাঠ	৩,২০০-৪,০০০	—
সঁজুলিৰ বাবে সৰু কাঠ	১৫২	—
খুঁটা / বাঁহ	৩,৫০০ টুকুৰা	—
বনাঞ্চলৰ পৰা পশুখাদ্য	৭৫,০০০-১,০০,০০০	—
এন টি এফ পি	—	—
অন্যান্য	—	—

উৎস : ওপৰৰ তালিকা-৪(খ) আৰু সম্প্ৰদায় তথ্যৰ মুঠ পৰিয়ালৰ সংখ্যা

(*) = পৰিয়ালসমূহৰ গড় চাহিদাৰ আনুমানিক পৰিমাণ (তালিকা-৪ (ক) × ২৮১ পৰিয়াল)

গাঁওবাসীৰ দ্বাৰা বনজ উৎপাদন সামগ্ৰী সংগ্ৰহ আৰু বিপণন

পৰিয়ালৰ ঘৰুৱা ব্যৱহাৰৰ উপৰি এই ধৰণৰ সামগ্ৰী সংগ্ৰহ কৰি স্থানীয় বজাৰত বিক্ৰীৰ জৰিয়তে গাঁওবাসী বনজ উৎপাদনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল। লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ গাঁওবাসীৰ দ্বাৰা বনজ উৎপাদন সংগ্ৰহ আৰু বিপণনৰ তথ্য তলৰ তালিকাত উল্লেখ কৰা হ'ল—

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা (২০১৫-১৬ৰ পৰা ২০২৫-২৬)

তালিকা- ৫ (ক) : লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ গাঁওবাসীৰ দ্বাৰা বনজ উৎপাদন সংগ্ৰহ আৰু বিপণন

বনজ উৎপাদনৰ নাম	বিপণনৰ বাবে সংগ্ৰহ			সংগ্ৰহৰ স্থান
	ঋতু / মাহ	সংগ্ৰহকাৰী পৰিয়ালৰ সংখ্যা	সংগৃহীত সামগ্ৰীৰ গড় পৰিমাণ (কিঃ গ্ৰাঃ)	
কাঠখৰি	বছৰজুৰি	৩০১	৫	স্থানীয়
ঘৰৰ বাবে কাঠ	ডিচেম্বৰ-জানু	৩০১	৪-৫	স্থানীয়
সঁজুলিৰ বাবে সৰু কাঠ	এপ্ৰিল-মে'	৩০১	৮০	স্থানীয়
বাঁহ	ডিচেম্বৰ-জানু	৩০১	৩৫০০	স্থানীয়
খুঁটা	শীতকালত	৩০১	১২০০	স্থানীয়
বনাঞ্চলৰ পৰা পশুখাদ্য	বছৰজুৰি	৩০১	৭৫০০০-১০০০০০	স্থানীয়
এন টি এফ পি	—	—	—	—
অন্যান্য	—	—	—	—

উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা-৩, তালিকা-৩.৩/ বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু সম্প্ৰদায়ৰ সদস্যসকলৰ সৈতে আলোচনা

ওপৰৰ তালিকাত উল্লিখিত তথ্যৰ লগত সম্পৰ্কিত কিছু প্ৰাসংগিক তথ্য তলৰ তালিকাত দিয়া হ'ল।

তালিকা- ৫ (খ) : বনজ উৎপাদন সংগ্ৰহ আৰু বিপণন— অতিৰিক্ত তথ্য লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ

বনজ উৎপাদনৰ নাম	উদ্ধৃত বিপণন (কিঃ গ্ৰাঃ)	কেনেদৰে বিপণন কৰা হয়	বনজ উৎপাদন বিক্ৰীৰ মাধ্যমেৰে প্ৰতিটো পৰিয়ালৰ গড় আয়
কাঠখৰি	উপলব্ধ নহয়	—	—
ঘৰৰ বাবে কাঠ	উপলব্ধ নহয়	—	—
ব্যৱহাৰৰ বাবে সৰু কাঠ	উপলব্ধ নহয়	—	—
বাঁহ	উপলব্ধ নহয়	—	—
লাখুঁটি	উপলব্ধ নহয়	—	—
বনাঞ্চলৰ পৰা পশুখাদ্য	উপলব্ধ নহয়	—	—
এন টি এফ পি	উপলব্ধ নহয়	—	—
অন্যান্য—	উপলব্ধ নহয়	—	—

উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা-৩, তালিকা-৩.৪/ বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু সম্প্ৰদায়ৰ সদস্যসকলৰ সৈতে আলোচনা

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা (২০১৫-১৬ৰ পৰা ২০২৫-২৬)

বনজ উৎপাদনৰ মুঠ চাহিদা— ঘৰুৱা ব্যৱহাৰ আৰু বিপণনৰ বাবে

পূৰ্বে উল্লেখ কৰা উপ-শাখাৰ তথ্যৰ ভিত্তিত লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ সম্প্ৰদায়ৰ সদস্যসকলৰ বনজ উৎপাদনৰ মুঠ চাহিদাৰ সাৰাংশ তলত দিয়া হ'ল।

তালিকা- ৬ : লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ গাঁওবাসীৰ বনজ উৎপাদনৰ মুঠ চাহিদা

বনজ উৎপাদনৰ নাম	সম্প্ৰদায়ৰ চাহিদা (বাৰ্ষিক কিঃ গ্ৰাঃ) তাৰিকা-৪ (খ)ৰ পৰা	উদ্ধৃত্ত বিপণন কৰা হৈছে তাৰিকা-৫ (খ)ৰ পৰা	মুঠ চাহিদা (কিঃ গ্ৰাঃ)
কাঠখৰি	১,৩৩,০০০	উপলব্ধ নহয়	১,৩৩,০০০
ঘৰৰ বাবে কাঠ	৩,২০০-৪,০০০	উপলব্ধ নহয়	৩,২০০-৪,০০০
ব্যৱহাৰৰ বাবে সৰু কাঠ	১৫২	উপলব্ধ নহয়	১৫২
বাঁহ	৩,৫০০	উপলব্ধ নহয়	৩,৫০০
খুঁটি	—	—	—
বনাঞ্চলৰ পৰা পশুখাদ্য	৭৫,০০০-১,০০,০০০	উপলব্ধ নহয়	৭৫,০০০-১,০০,০০০
এন টি এফ পি	—	—	—
অন্যান্য—	—	—	—

উৎস : এই অধ্যায়ৰ তাৰিকা-৪ (খ) আৰু ৫ (খ), পূৰ্বৱৰ্তী পৃষ্ঠাত দিয়া হৈছে।

বন সুৰক্ষা সংক্ৰান্তীয় বিষয়

সুৰক্ষা সমস্যাসমূহ

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চল সুৰক্ষাৰ বিষয়সমূহ সংক্ষিপ্তভাৱে তলত দিয়া হ'ল—

তালিকা- ৭ : লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ বন সুৰক্ষা সংক্ৰান্তীয় বিষয়সমূহ

সমস্যাৰ ধৰণ	প্ৰাসংগিক (হয়/নহয়)	গুৰুত্ব (হয়/নহয়)
চৰণীয়া পথাৰ-স্থানীয় পশু	হয়	হয়
চৰণীয়া পথাৰ- অন্যান্য এলেকাৰ পশু	হয়	হয়
বেআইনিভাৱে কাঠকটা	নহয়	নহয়
কাঠ চোৰাং চালান	নহয়	নহয়
দুৰ্ঘটনাবশতঃ অগ্নিকাণ্ড	নহয়	নহয়
বনভূমি বেদখল	নহয়	নহয়
অন্যান্য (বন্যপ্ৰাণী চোৰাং চিকাৰ)	নহয়	নহয়

উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা-৩, তাৰিকা-৩.৫/ বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা
সেয়েহে, উপৰোক্ত জে এফ এম চিত বন সুৰক্ষা সংক্ৰান্তীয় বিষয়ত সন্মুখীন হোৱা বৈশিষ্ট্যসমূহ হ'ল—

- চৰণীয়া পশুৱে শস্য চপোৱাৰ সময়ত শস্য বিনষ্ট কৰে
- জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ কাৰণে মানুহৰ দ্বাৰা ভূমি বেদখল
- আকস্মিক জুই আৰু অবৈধ সৰবৰাহ হ'ল বন অৱক্ষয়ত অৰিহণা যোগোৱাৰ অন্য কাৰণ

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা (২০১৫-১৬ৰ পৰা ২০২৫-২৬)

বনাঞ্চল ধ্বংসৰ কাৰণসমূহ

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চল ধ্বংসৰ কাৰণসমূহ তলত দিয়াৰ দৰে উল্লেখ কৰিব পাৰি—

ক) জনসংখ্যা বৃদ্ধি

(উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা-৩, তালিকা-৩.৬/বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু স্থানীয় গাঁওবাসীৰ সৈতে আলোচনা।)

বনাঞ্চল উন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ বিষয়সমূহ

তলত উল্লেখ কৰা উপ-বিভাগত লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ বন উন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ প্ৰধান বিষয়সমূহ তলত উল্লেখ কৰা হ'ল। এইবোৰ হৈছে যেনে— সুৰক্ষাৰ পৰিকল্পনা, বনাঞ্চল উন্নয়ন (নিৰাময়), নাৰ্ছাৰি উন্নয়ন, বক্ষণাবেক্ষণ আৰু বিবিধ প্ৰকাৰৰ কাম-কাজ।

সুৰক্ষা পৰিকল্পনা

সুৰক্ষা পৰিকল্পনাৰ বিষয়সমূহ তলত দিয়াৰ দৰে— লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ বন সুৰক্ষা সম্পৰ্কীয় বিষয়সমূহ পূৰ্বে আলোচিত উপ-শাখা ৩.১ৰ পৰা আলোচনা কৰা হৈছে।

তালিকা- ৮ : লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ সুৰক্ষা পৰিকল্পনা

সুৰক্ষা কৰ্ম (প্ৰযোজ্য হিচাপে প্ৰফ'ৰ্মা-৩ৰ তালিকা ৩.৭ৰ পৰা পূৰণ কৰা হ'ব	বনাঞ্চল এলেকাৰ অৱস্থিতি	ব্যৱস্থা গ্ৰহণৰ সংখ্যাগত মান নিৰ্ণয় (দৈৰ্ঘ্য, আয়তন, আকাৰ ইত্যাদি)	সময়-কাল	অগ্ৰাধিকাৰ (উচ্চ/মধ্যম/নিম্ন)
স্থানীয় চকীদাৰ নিযুক্তি	লঃ পূঃ জে এফ এম চি	৫০ হেক্টৰ	বছৰজুৰি	উচ্চ
পাৰিৱেশিক ভাৰসাম্যৰ বাবে বনাঞ্চলৰ গুৰুত্ব সম্পৰ্কে সজাগতা শিবিৰ	লঃ পূঃ জে এফ এম চি	১৫০ ব্যাসাৰ্ধ	বছৰজুৰি	উচ্চ

উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা-৩, তালিকা-৩.৭/ বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু সম্প্ৰদায়ৰ সদস্যসকলৰ সৈতে আলোচনা

এইদৰে দেখা গ'ল, লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ নিম্নোক্ত গুৰুত্বপূৰ্ণ সুৰক্ষা ব্যৱস্থা গ্ৰহণৰ পৰিকল্পনা (উচ্চ/মধ্যম অগ্ৰাধিকাৰসহ) গ্ৰহণ কৰা হৈছে :

ক) স্থানীয় চকীদাৰ নিযুক্তি বিষয়টো উচ্চ অগ্ৰাধিকাৰ দিয়া উচিত। তেওঁ জে এফ এম চি এলেকাৰ ভিতৰত আৰু ওচৰে-পাজৰে নিয়মীয়াভাৱে চোৱা-চিতা কৰিব।

খ) গাঁওবাসীৰ মাজত পৰিৱেশ আৰু ইক'ল'জিকেল ভাৰসাম্যৰ ওপৰত সজাগতাৰ সৃষ্টি কৰাটো উচ্চ অগ্ৰাধিকাৰ প্ৰদান কৰিবলগীয়া। ইয়াৰ দ্বাৰা অপ্ৰয়োজনীয় বন উদ্ভিদ কটা হুঁস হ'ব পাৰে।

প্ৰস্তাৱিত কাম-কাজৰ প্ৰকাৰ

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চলৰ ক্ষতিগ্ৰস্ত এলেকাসমূহৰ নিৰাময়ৰ বাবে প্ৰস্তাৱিত কাম-কাজৰ প্ৰকাৰ তলত উল্লেখ কৰা হ'ল।

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা (২০১৫-১৬ৰ পৰা ২০২৫-২৬)

তালিকা- ৯ : লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ প্ৰস্তাৱিত কাম-কাজৰ প্ৰকাৰ

নিৰাময় ব্যৱস্থা	প্ৰয়োজনীয় (হয়/নহয়)	জে এফ এম চি-ৰ দায়িত্ব (হয়/নহয়)	মাহ/বছৰ যেতিয়া কৰিব পাৰি	নিৰাময় ব্যৱস্থাৰ বাবে প্ৰস্তাৱিত বৰ্ধিত এলেকা (হেক্টৰ)
ক্ষতিগ্ৰস্ত বনাঞ্চলৰ পুনৰুদ্ধাৰ	হয়	হয়	নৱেম্বৰ-জানুৱাৰী	৫০
কটা গছৰ গুৰিৰ সুৰক্ষা	হয়	হয়	নৱেম্বৰ-জানুৱাৰী	৫০
জল বিভাজিকা নিৰাময়	হয়	হয়	নৱেম্বৰ-জানুৱাৰী	৫০
জলাধাৰ	হয়	হয়	বছৰজুৰি	৫০
ঘাঁহ আৰু তৃণভূমিৰ কাম	হয়	হয়	নৱেম্বৰ-জানুৱাৰী	৫০
বাঁহ ৰোপণ	নহয়	নহয়	—	—
বীজ সিঁচা	নহয়	নহয়	—	—
শিপা আৰু অংকুৰ কটা আৰু ৰোপণ	হয়	হয়	নৱেম্বৰ-জানুৱাৰী	৫০
কলম আৰু নিৰাময়	হয়	হয়	নৱেম্বৰ-জানুৱাৰী	৫০
বাস্তৱিক বেৰ	নহয়	নহয়	—	—
সামাজিক বেৰ	হয়	হয়	নৱেম্বৰ-জানুৱাৰী	৫০
অন্যান্য কাম-কাজ	—	—	—	—

উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা-৩, তালিকা-৩.৯/ বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু সম্প্ৰদায়ৰ সদস্যসকলৰ সৈতে আলোচনা
এইদৰে তলত নিৰাময় ব্যৱস্থাসমূহ লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চল সুৰক্ষাৰ বাবে প্ৰস্তাৱ দিয়া হৈছে।

বনাঞ্চল উন্নয়ন পৰিকল্পনা— অগ্ৰিম কাম-কাজ আৰু বন সৃষ্টি

ওপৰত উল্লেখ কৰা বিষয়সমূহৰ সৈতে সংশ্লিষ্ট বিষয়বিলাক তলত দিয়া তালিকাত উল্লেখ কৰা হ'ল।

তালিকা- ১০ : লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চল উন্নয়ন পৰিকল্পনা

নিৰাময় ব্যৱস্থা	ৰোপণৰ বাবে হেক্টৰৰ হিচাপত নিৰ্দ্ধাৰিত এলেকা	ব্লক ৰোপণৰ বাৰে অগ্ৰাধিকাৰ	প্ৰজাতি	স্থান ব্যৱধান (মিটাৰ × মিটাৰ)
প্ৰাকৃতিকভাৱে পুনৰ সৃজনত সহায়তা (ৰোপণৰ স্থান ব্যৱধানসহ) আবদ্ধ ৰোপণ	৫০	—	ঘোঁৰনিম, হোলুং, ভেলকৰ	২×২
ব্লক ৰোপণ	—	—	—	—
নিম, আলমখি, মছৱা বহেৰা ৰোপণ (ভেষজ উদ্ভিদ)	—	—	—	—

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা (২০১৫-১৬ৰ পৰা ২০২৫-২৬)

সমৃদ্ধকৰণ ৰোপণ	—	—	—	—
পোনপটীয়া ৰোপণ	—	—	—	—
অন্যান্য মুঠ এলেকা (হেক্টৰ)	৫০	—	—	২×২ ঘোঁৰানিম, হোলুং ভেলকৰ

উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা-৩, তালিকা-৩.৮/ বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু সম্প্ৰদায়ৰ সদস্যসকলৰ সৈতে আলোচনা

বনাঞ্চল উন্নতকৰণ — বছৰেকীয়া লক্ষ্য

ওপৰৰ ক্ষেত্ৰত বছৰেকীয়া লক্ষ্য দহ বছৰ সময়ৰ বাবে তলত উল্লেখ কৰা হ'ল।

তালিকা- ১০ (ক) : লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ বন উন্নয়নৰ বছৰেকীয়া লক্ষ্য (১-৫ বছৰ)

পৰিচৰ্যাসমূহ	২০১৬	২০১৭	২০১৮	২০১৯	২০২০
প্ৰাকৃতিক পুনৰ সৃজনত সহায়তা (খালী ঠাইত ৰোপণ)	৫০	১০০	১৫০	২০০	২৫০
ব্লক ৰোপণ					
নিম, আমলখি, মছ্ৰা, বহেৰা ৰোপণ (ভেষজ উদ্ভিদ)					
সমৃদ্ধ ৰোপণ					
পোনপটীয়া ৰোপণ					
বন-বাত নিৰণি					
মধ্যকালীন কাম-কাজ					

উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা-৩, তালিকা-৩.১০/ বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু সম্প্ৰদায়ৰ সদস্যসকলৰ সৈতে আলোচনা

তালিকা- ১০ (খ) : লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ বন উন্নয়নৰ বছৰেকীয়া লক্ষ্য (১-৫ বছৰ)

পৰিচৰ্যাসমূহ	২০২১	২০২২	২০২৩	২০২৪	২০২৫
প্ৰাকৃতিক পুনৰ সৃজনত সহায়তা (খালী ঠাইত ৰোপণ)	৩০০	৩৫০	৪০০	৪৫০	৫০০
ব্লক ৰোপণ					
নিম, আমলখি, মছ্ৰা, বহেৰা ৰোপণ (ভেষজ উদ্ভিদ)					
সমৃদ্ধ ৰোপণ					
পোনপটীয়া ৰোপণ					
বন-বাত নিৰণি					
মধ্যকালীন কাম-কাজ					

উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা-৩, তালিকা-৩.১১/ বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু সম্প্ৰদায়ৰ সদস্যসকলৰ সৈতে আলোচনা

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা (২০১৫-১৬ৰ পৰা ২০২৫-২৬)

নাৰ্ছাৰী উন্নয়ন পৰিকল্পনা

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ কাৰণে নাৰ্ছাৰী উন্নয়ন পৰিকল্পনা তলত দিয়া নাৰ্ছাৰী প্ৰকাৰৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে.

ক) অৱস্থানৰ নাৰ্ছাৰী (খাগৰিপথাৰ ই ডি চি)

বিস্তৃত ব্যাখ্যা তলত দিয়া হ'ল—

জে এফ এম চি নাৰ্ছাৰী

তলৰ তালিকাত লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ নাৰ্ছাৰীসমূহৰ বিৱৰণ দিয়া হ'ল। ইয়াৰ খাগৰিপথাৰ ই ডি চিৰ অন্তৰ্ভুক্ত বিভাগীয় নাৰ্ছাৰীৰ কাম উল্লেখ কৰা আছে।

তালিকা- ১১ (ক) : লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ নাৰ্ছাৰীসমূহ

নাৰ্ছাৰীৰ অৱস্থান	প্ৰজাতি	উন্নয়নৰ বছৰ	বীজৰ সংখ্যা	মন্তব্য
অৱস্থানৰ নাৰ্ছাৰী (খাগৰিপথাৰ)	যোঁৰানিম ভেলকৰ হোলুং	২০১৬-১৭	৮,০০০- ১০,০০০	ব্যক্তিগতভাৱে সহায় কৰিব লাগিব
	যোঁৰানিম ভেলকৰ হোলুং	২০১৬-১৭	৮,০০০- ১০,০০০	ব্যক্তিগতভাৱে সহায় কৰিব লাগিব

উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা-৩, তালিকা-৩.১১/ বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু সম্প্ৰদায়ৰ সদস্যসকলৰ সৈতে আলোচনা

অন্যান্য নাৰ্ছাৰী

তলৰ তালিকাত লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ অন্যান্য নাৰ্ছাৰীসমূহৰ বিৱৰণ দিয়া হ'ল।

তালিকা- ১১ (খ) : লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ কাষৰীয়া অন্যান্য নাৰ্ছাৰীসমূহ

নাৰ্ছাৰীৰ অৱস্থান	প্ৰজাতি	উন্নয়নৰ বছৰ	বীজৰ সংখ্যা	মন্তব্য
নাই	নাই	নাই	নাই	নাই
—	—	—	—	—
—	—	—	—	—

উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা-৩, তালিকা-৩.১২/ বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু সম্প্ৰদায়ৰ সদস্যসকলৰ সৈতে আলোচনা

ৰক্ষণাবেক্ষণ পৰিকল্পনা— ১০ বছৰ

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চি-ত ৰোপণ সৃষ্টি কৰা অঞ্চলত প্ৰতিপালন পৰিকল্পনা তলত দিয়া হ'ল। এই পৰিকল্পনা ১০ বছৰীয়া।

কাঠ প্ৰজাতি : কাঠখৰি (ভেলকৰ, মজ, আজাৰ)

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা (২০১৫-১৬ৰ পৰা ২০২৫-২৬)

তালিকা- ১২ (ক) : লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ চেণ্ডণ ৰোপণৰ প্ৰতিপালন পৰিকল্পনা

বছৰ	পৰিচৰ্যা
প্ৰথম বছৰ	নিৰণি
দ্বিতীয় বছৰ	অপতৃণ আঁতৰোৱা
তৃতীয় বছৰ	অধিক প্ৰায়োগিকভাৱে নিৰণি
চতুৰ্থ-ষষ্ঠ বছৰ	পাতলাই দিয়া
সপ্তম-নৱম বছৰ	কলম দিয়া
দশম বছৰ	কাষৰ ডালবোৰ আঁতৰোৱা

উৎস : বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু সম্প্ৰদায়ৰ সদস্যসকলৰ সৈতে আলোচনা

বাঁহ

তালিকা- ১২ (খ) : লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিত বাঁহ ৰোপণৰ প্ৰতিপালন পৰিকল্পনা

বছৰ	পৰিচৰ্যা
প্ৰথম-তৃতীয় বছৰ	নিৰণি
চতুৰ্থ বছৰ	ডাঙৰ অপতৃণবোৰ আঁতৰোৱা
পঞ্চম বছৰ	বেঁকা গছবোৰ আঁতৰোৱা
ষষ্ঠ বছৰ	বেঁকা-বেঁকী গছবোৰ পাতলাই দিয়া
সপ্তম বছৰ	পাতলীয়া কলম
অষ্টম বছৰ	পাতলীয়া কলম
নৱম বছৰ	মাটি চপোৱা
দশম বছৰ	বেঁকা-বেঁকী গছবোৰ আঁতৰোৱা

উৎস : বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু সম্প্ৰদায়ৰ সদস্যসকলৰ সৈতে আলোচনা

ইন্ধন খৰি ৰোপণ

তালিকা- ১২ (গ) : লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিত ইন্ধন খৰি ৰোপণৰ প্ৰতিপালন পৰিকল্পনা

বছৰ	পৰিচৰ্যা
প্ৰথম-দ্বিতীয় বছৰ	নিৰণি আৰু ৰিং গঠন কৰা
তৃতীয়-চতুৰ্থ বছৰ	কাষৰ ডালবোৰ আঁতৰোৱা
পঞ্চম বছৰ	নিৰণি
ষষ্ঠ বছৰ	অপ্ৰয়োজনীয় ডালবোৰ আঁতৰোৱা
সপ্তম বছৰ	অপ্ৰয়োজনীয় ডালবোৰ আঁতৰোৱা
অষ্টম বছৰ	নিৰণি
নৱম বছৰ	মাটি চপোৱা
দশম বছৰ	পাতলীয়া কলম

উৎস : বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু সম্প্ৰদায়ৰ সদস্যসকলৰ সৈতে আলোচনা

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা (২০১৫-১৬ৰ পৰা ২০২৫-২৬)

এন টি এফ পি / ঔষধি গছ ৰোপণ

তালিকা- ১২ (ঘ) : লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চলত এন টি এফ পি/ঔষধি গছ ৰোপণৰ প্ৰতিপালন পৰিকল্পনা

বছৰ	পৰিচৰ্যা
প্ৰথম-দ্বিতীয় বছৰ	নিৰিগি
তৃতীয় বছৰ	মুকুল কটা
চতুৰ্থ বছৰ	পাতলীয়া কলম
পঞ্চম, ষষ্ঠ আৰু সপ্তম বছৰ	ফল উৎপাদন
অষ্টম-নৱম বছৰ	ফল উৎপাদন আৰু কলম
দশম বছৰ	পাতল কৰা আৰু ফল উৎপাদন

উৎস : বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু সম্প্ৰদায়ৰ সদস্যসকলৰ সৈতে আলোচনা

অন্যান্য কৰ্ম পৰিকল্পনা

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ বাবে কৰা অন্যান্য কৰ্ম পৰিকল্পনা তলত দিয়া হ'ল :

তালিকা- ১৩ : লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ অন্যান্য পৰিকল্পনা

কৰ্ম	প্ৰয়োজনীয়তা (হয়/নহয়)	দায়িত্ব	মাহ/বছৰ	এলেকা (হেক্টৰ)
—	—	—	—	—
—	—	—	—	—
—	—	—	—	—
—	—	—	—	—
—	—	—	—	—
—	—	—	—	—
—	—	—	—	—

উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা-৩, তালিকা-৩.১৩/ বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু সম্প্ৰদায়ৰ সদস্যসকলৰ সৈতে আলোচনা

বিপণন কাৰ্যসূচী

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ পৰা উৎপাদিত সামগ্ৰী বিপণন কাৰ্যসূচীৰ বাবে তলৰ পৰিকল্পনাসমূহ গ্ৰহণ কৰা হৈছে।

ক) জিলাখনৰ বাহিৰৰ আৰু ভিতৰৰ ব্যৱসায়ীৰ সৈতে সংযোগ স্থাপন কৰিব লাগিব।

খ) বন বজাৰত বিক্ৰী

গ) প্ৰদৰ্শনী আৰু খাদ্য মেলাত অংশগ্ৰহণ

প্ৰত্যাশিত লাভালাভ

এই উপ-শাখাত সদস্যসকলৰ দ্বাৰা লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চি বক্ষণাবেক্ষণৰ ফলত হ'ব পৰা প্ৰত্যাশিত লাভালাভৰ বিষয়ে দিয়া হৈছে। লগতে লাভালাভ বিতৰণৰ অংশীদাৰিত্বমূলক কাৰ্যও দিয়া হৈছে।

কাঠ আৰু ঘাঁহৰ পৰা প্ৰত্যাশিত লাভালাভ

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ বাবে ওপৰৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত তলৰ তালিকাখন দিয়া হৈছে। এই বন উন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ অধীনত সদস্যসকলৰ দ্বাৰা বন সংৰক্ষণৰ ফলত হ'ব পৰা প্ৰত্যাশিত লাভালাভৰ বিষয়ে দিয়া হৈছে।

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা (২০১৫-১৬ৰ পৰা ২০২৫-২৬)

তালিকা- ১৪ : লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ সদস্যসকলৰ দ্বাৰা বন সংৰক্ষণৰ পৰা প্ৰত্যাশিত লাভালাভ

দ্রব্য	মাহ	বৰ্ষ	পৰিমাণ
কাঠখৰি	—	—	—
গৃহ নিৰ্মাণৰ বাবে কাঠ	—	—	—
সা-সঁজুলি নিৰ্মাণৰ বাবে সৰু কাঠ	—	—	—
বাঁহ	—	—	—
খুঁটা	—	—	—
বনাঞ্চলৰ গছ আৰু ঘাঁহৰ পৰা পশুখাদ্য	—	—	—
কাঠ ভিন্ন বন উৎপাদন	—	—	—
মজুৰি	—	—	—
অন্যান্য	—	—	—

উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা-৩, 'তালিকা-৩.১৪/বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু ই ডি চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা

অংশীদাৰিত্বমূলক কাৰ্যসূচী

লাভালাভৰ অংশীদাৰিত্বমূলক কাৰ্যসূচী লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ সদস্যসকলৰ বাবে তলত দেখুৱা হ'ল :

তালিকা- ১৫ : লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ বাবে অংশীদাৰিত্বমূলক কাৰ্যসূচী

পদ্ধতি	সামগ্ৰী
সমবিতৰণ	—
সদস্যসকলৰ পৰা মুকলিভাৱে সংগ্ৰহ কৰা	—
অন্যান্য পদ্ধতি	—

উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা-৩, 'তালিকা-৩.১৫/বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা (২০১৫-১৬ৰ পৰা ২০২৫-২৬)

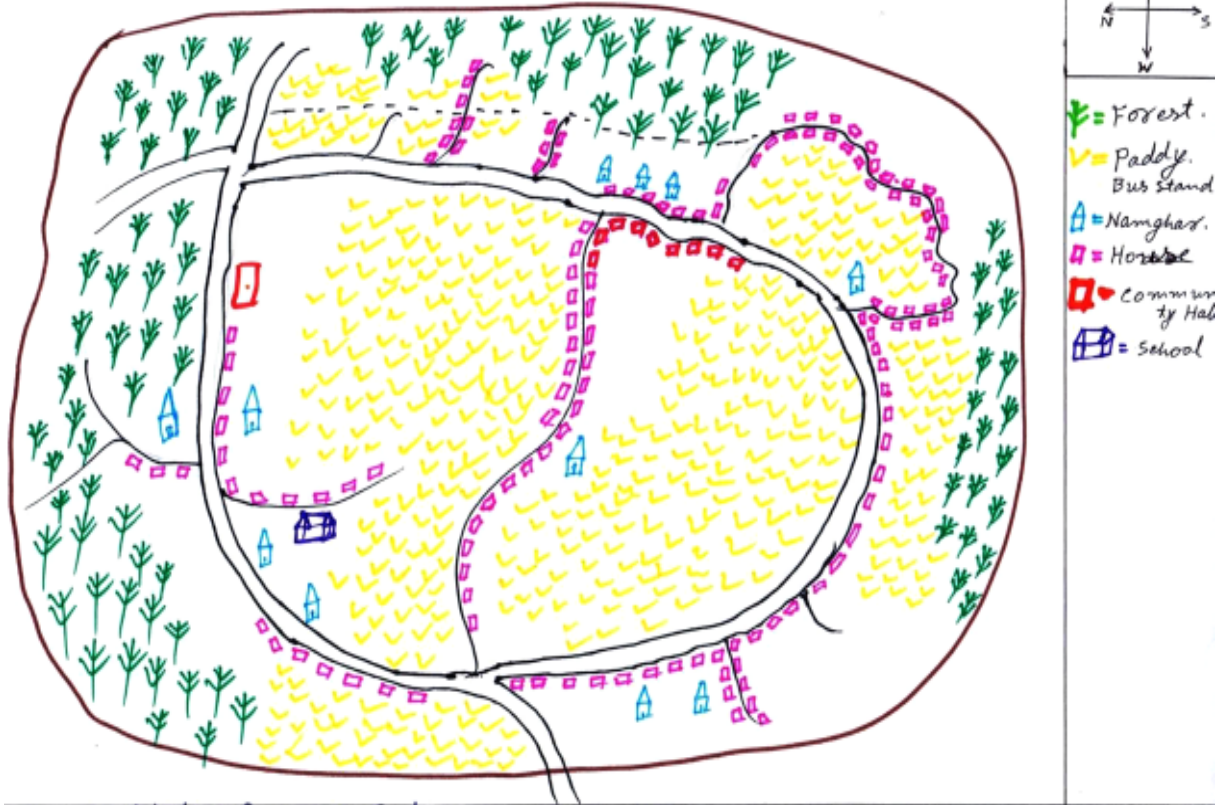
পৰিশিষ্ট তালিকা

পৰিশিষ্ট নং	শিৰোনাম
১	মানচিত্র : সম্পদৰ মানচিত্র সামাজিক মানচিত্র জি আই এছ মানচিত্র
২	পি আৰ এ অনুশীলন ফকাছ গ্ৰুপ আলোচনা ঋতুকালীনতা বিশ্লেষণ সামাজিক মানচিত্রায়ন সম্পদৰ স্থানাংক নিৰ্ধাৰণ ভেন ডায়েগ্রাম চাপাট্রি ডায়েগ্রাম স্থানাংক অনুশীলন
৩	পি আৰ এ অনুশীলনৰ আলোকচিত্র
৪	পূৰণ কৰা তালিকা প্ৰফ'ৰ্মা ১ৰ পৰা প্ৰফ'ৰ্মা ৪ (তালিকা ১-৩৭)

পৰিশিষ্ট I

সম্পদৰ মানচিত্র

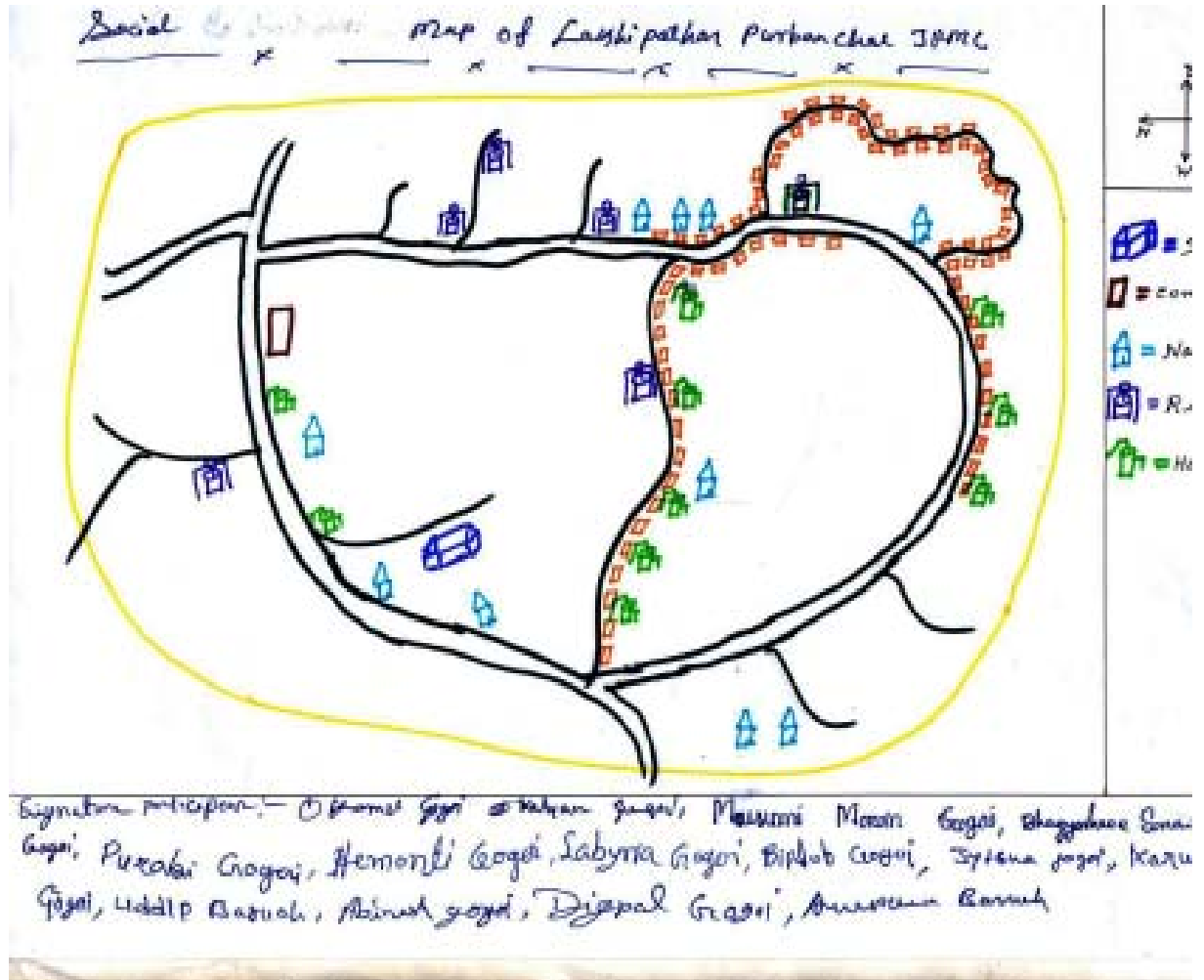
LAKHIPATHAR PURBANCHAL JPMC

স্বত্বাধীনে অংশগ্ৰহণকাৰী - ১) হামদ গগৈ ৪ কাহান গগৈ, মৌসুমী মোহন গগৈ, ধৃষ্ণিকাৰী সোৱাল
গৈ, পুস্কৰী গগৈ, হেমন্তী গগৈ, লাবন্য গগৈ, বিপ্লব গগৈ, জিহ্না গগৈ, কানু
গৈ, উদীপ বৰুৱা, অক্ষয় গগৈ, ডিপাল গগৈ, অনুপমা বৰুৱা

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা (২০১৫-১৬ৰ পৰা ২০২৫-২৬)

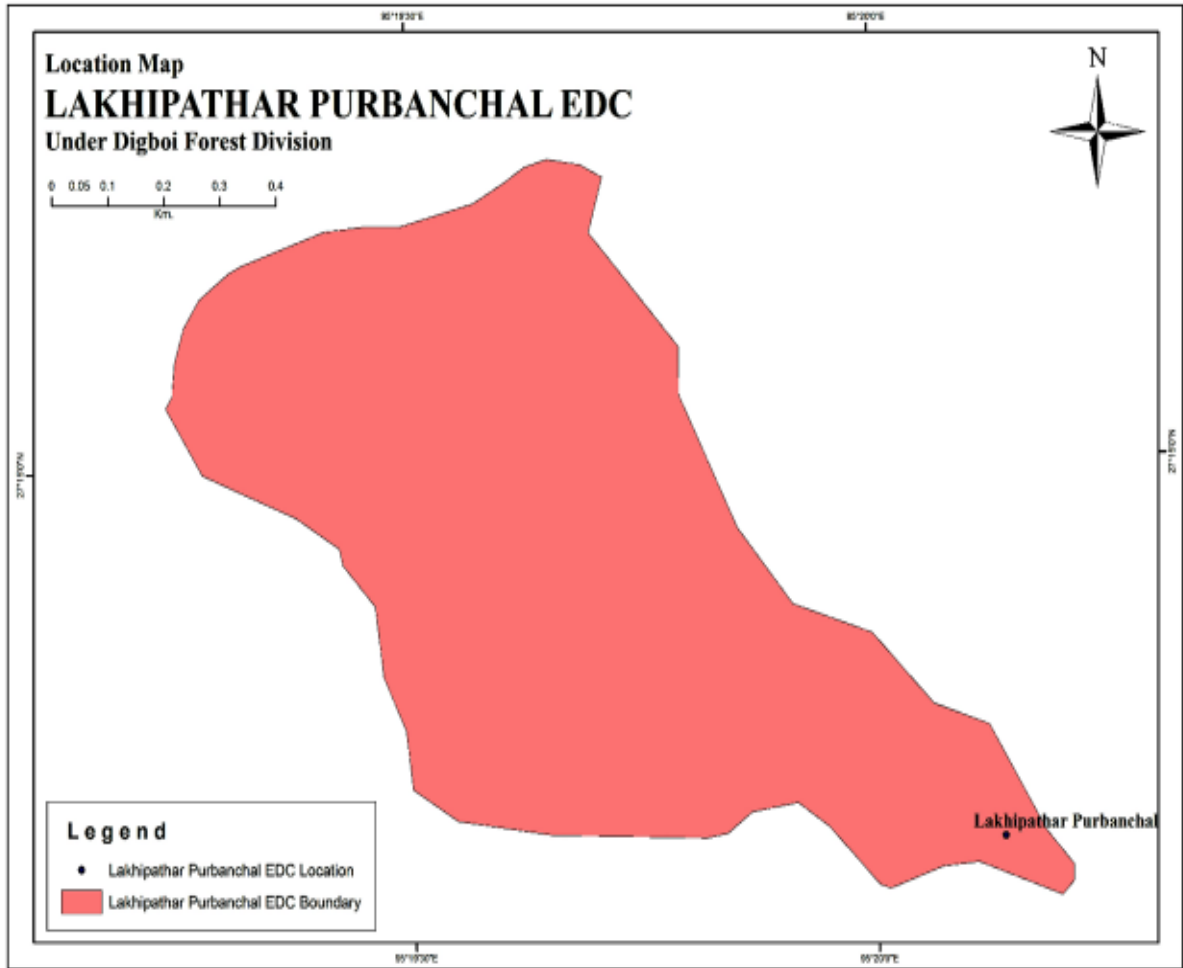
সামাজিক মানচিত্র

পি আৰ এ অনুশীলনৰ সময়ত জে এফ এম চিৰ সদস্যসকলে কৰা সামাজিক আৰু সম্পদৰ মানচিত্র

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিৰ বাবে ক্ষুদ্র পৰিকল্পনা (২০১৫-১৬ৰ পৰা ২০২৫-২৬)

জি আই এছ মানচিত্র

পৰিশিষ্ট II

পি আৰ এ অনুশীলন

পি আৰ এৰ অৱস্থান আৰু সময়

অংশগ্ৰহণকাৰীৰ সংখ্যা	২০
সময়	পুৱা ১১ বজাত
স্থান	ধুন্দা গাঁও

ক্রমিক নং	গাঁৱৰ নাম	পৰিয়ালৰ (সংখ্যা)	জনসংখ্যা		
			মূঠ	পুৰুষ	মহিলা
১	১ নং লক্ষীপথাৰ	৬২	৩৪৫	১৮০	১৬৫
২	লক্ষীপথাৰ	২৫	২১৫	১০৯	১০৬
৩	ধুন্দা	৪২	১৮৬	৯৭	৮৯
৪	গন্ধিয়া	২৪	১২৩	৫৯	৬৪
৫	পাণধোৱা	৯৫	৪০৫	২০৬	১৯৯
৬	লাওপতি	৩৩	১০৯	৫৯	৫০
	মূঠ	২৮১	১৩৮৩	৭১০	৬৭৩

তালিকা : ২.১ লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ অন্তৰ্গত গাঁওসমূহৰ বিষয়ে বিৱৰণ

উৎস : গাঁও সমীক্ষা

পি আৰ এ কলা-কৌশলত অনুশীলনত ব্যৱহৃত বিভিন্ন পি আৰ এ সামগ্ৰীসমূহ তলত উল্লেখ কৰা হ'ল :

- ফকাছ গ্ৰুপ আলোচনা
- ঋতুকালীনতা বিশ্লেষণ
- সামাজিক মানচিত্ৰায়ন
- সম্পদ স্থানাংক
- ভেন ডায়েগ্ৰাম
- চাপাৰ্টি ডায়েগ্ৰাম
- স্থানাংক অনুশীলন

২.১ ফকাছ গ্ৰুপ আলোচনা (এফ জি ডি)

সমগ্ৰ এফ জি ডি প্ৰক্ৰিয়াটো গ্ৰামীণ অৰ্থনীতিৰ মৌলসমূহৰ ওপৰত কেন্দ্ৰীভূত। যেনে জে এফ এম চিৰ প্ৰাথমিক জীৱিকা সুবিধা, ৰবি শস্য উৎপাদন, মাছ ধৰা আৰু বিক্ৰী কৰা, ক্ষুদ্ৰ ব্যৱসায় আৰু দিন মজদুৰ আদি। ইয়াৰ উপৰি সমগ্ৰ এলেকাটোত বন অৱস্থিতিৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকাৰ বিষয়েও বিবেচনা কৰা হয়। এই কাৰকসমূহক সঁহাৰি দিওতাসকলৰ পৰা পোৱা তথ্যৰ আগতে ভালদৰে বিবেচনা কৰা হোৱা নাছিল। প্ৰতি বছৰে গাঁওসমূহে বানত আক্ৰান্ত হয় আৰু তাৰ ফলত পৰিয়ালসমূহে ধান খেতিৰ দৰে কাৰ্যক্ৰমৰ পৰা বঞ্চিত হ'বলগীয়া হয়।

এফ জি ডিৰ পৰা জ্ঞাত তথ্য

- * জে এফ এম চি গাঁওসমূহত উপলব্ধ বৰ্তমানৰ জীৱিকা বিকল্পসমূহ হ'ল— কৃষি, দিন মজদুৰ আৰু কিছুমান ব্যক্তিগত চাকৰি। ডিগবৈ তেল শোধনাগাৰ অতি ওচৰত অৱস্থিত হোৱা বাবে বছতে বিভিন্ন ঠিকাদাৰৰ অধীনত দিন মজদুৰ হিচাপে কাম কৰে।

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা (২০১৫-১৬ৰ পৰা ২০২৫-২৬)

- * এইটো দেখা গ'ল যে ইয়াৰ লোকসকল বয়ন শিল্পত দক্ষ যদিও তেওঁলোকে ইয়াক বাণিজ্যিকভাৱে গ্ৰহণ কৰা নাই।
- * কৃষি কাৰ্য কৰাৰ ক্ষেত্ৰত গাঁওবাসীয়ে সন্মুখীন হোৱা গুৰুত্বপূৰ্ণ সমস্যাসমূহৰ ভিতৰত বন্যজন্তু বিশেষকৈ হাতীৰ উপদ্ৰৱ, শোচনীয় জলসিঞ্চন ব্যৱস্থা, পোক-পতংগ নিয়ন্ত্ৰণ আৰু আধুনিক বিজ্ঞানসন্মত জ্ঞানৰ অভাৱৰ কথা উল্লেখ কৰিব পাৰি।
ধান খেতিৰ জলসিঞ্চনৰ ক্ষেত্ৰত ভূগৰ্ভৰ পানীৰ স্তৰ বহু গভীৰ আৰু বৰষুণৰ পানী অতি কম হোৱা বাবে সমস্যাত ভুগি আহিছে। সঁহাৰি দিওঁতাসকলে প্ৰকাশ কৰা মতে কৃষকসকলে তেওঁলোকৰ নিজস্ব পদ্ধতিৰে তেওঁলোকৰ কৃষিভূমি জলসিঞ্চিত কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰি আহিছে যদিও বহুক্ষেত্ৰত ই পৰ্যাপ্ত নহয়।
- * বৰ্তমানৰ কৃষিৰ ক্ষেত্ৰত সহায়ক সেৱাৰ কথা বিবেচনা কৰিলে দেখা যায় যে জে এফ এম চিৰ কৃষকসকলক কোনো ধৰণৰ কৃষি সহায়তা সেৱাৰ দ্বাৰা উপলব্ধ কৰোৱা হোৱা নাই। যাৰ ফলত তেওঁলোক উপকৃত হোৱা নাই।
- * গাঁওবাসীয়ে প্ৰতিপালন কৰা প্ৰধান পশুধন হ'ল— গাইগৰু, হাঁহ, স্থানীয় কুকুৰা আৰু গাহৰি। প্ৰায় ৯০ শতাংশ ক্ষেত্ৰত এইটো দেখা গৈছে যে মহিলাসকলে এই পশুধন পালনৰ ক্ষেত্ৰত বিশেষভাৱে জড়িত হৈ আহিছে। যি কি নহওক গাঁওবাসীয়ে এই পশুধন পালনৰ ক্ষেত্ৰত গুৰুতৰ ৰোগৰ সমস্যা যেনে ৰোগৰ প্ৰাদুৰ্ভাৱ, বন্য জন্তুৰ আক্ৰমণ আদিৰ সন্মুখীন হৈ আহিছে।
- * পশুধন পালনৰ ক্ষেত্ৰত চৰকাৰী কৰ্তৃপক্ষৰ পৰা কোনো ধৰণৰ সহায়তা সেৱা প্ৰদান কৰা হোৱা নাই। বেছিভাগ ক্ষেত্ৰতে ৰাজ্যিক পশু চিকিৎসা বিভাগ সমস্যাসমূহ একত্ৰীকৰণ আৰু পশুধন প্ৰতিপালনৰ ক্ষেত্ৰত নিৰ্দিষ্ট পদক্ষেপ আগবঢ়োৱাত বিফল হৈছে। কিন্তু ভাৰতীয় সেনাই বিভিন্ন ধৰণৰ সেৱা যেনে চিকিৎসা শিবিৰ আদি জে এফ এম চিত অনুষ্ঠিত কৰি আহিছে।
- * গাঁওবাসী বাণিজ্যিকভাৱে দক্ষ কেইবাটমান বিষয় হ'ল— বাঁহ শিল্প, বয়ন, গাড়ীচালনা, ইলেক্ট্ৰিচিয়ান, প্লাস্কাৰ আদি। এইক্ষেত্ৰসমূহৰ কিছুমানত গাঁওবাসীক বন বিভাগৰ প্ৰকল্পৰ অধীনত প্ৰাথমিক প্ৰশিক্ষণ কাৰ্যসূচী প্ৰদানকৰা হৈছে।

২.২ ঋতুকালীনতা বিশ্লেষণ

নিৰ্দিষ্ট দুৰ্যোগ-শংকাৰ সময় বিৱৰণ চিনাক্ত কৰিবৰ বাবে ঋতুকালীনতা বিশ্লেষণ কৰা হৈছিল। সঁহাৰি দিওঁতাসকলৰ সৈতে হোৱা দলীয় আলোচনাত পি আৰ এ অনুশীলনৰ সময়ত ব্যয়, আয়, ঋণ আৰু জমা আদিৰ ওপৰত বিশ্লেষণ কৰাৰ লগতে নিয়োগ সুবিধা, স্বাস্থ্য অৱস্থা, শিক্ষা আদিৰ লগত সমন্বিত পৰিয়ালসমূহৰ হ্ৰাস-বৃদ্ধিৰ দিশসমূহ বিবেচনা কৰা হৈছিল।

ব্যয় আৰু আয়

শিশুৰ শিক্ষা বেছিভাগ পৰিয়ালৰে এটা মুখ্য বিষয়। য'ত বছৰটোৰ আৰম্ভণিতে খৰচ কৰিবলগীয়া হয়। এইটো বিশেষভাৱে জানুৱাৰীৰ পৰা মাৰ্চ মাহৰ ভিতৰত হয় যেতিয়া এটা নতুন শৈক্ষিক বৰ্ষ আৰম্ভ হয় আৰু ইয়াৰ ভিতৰত নামভৰ্তি মাচুল, ইউনিফ'ৰ্মৰ খৰচ, পাঠ্যপুথি আৰু অন্যান্য আনুসংগিক সামগ্ৰীৰ ব্যয় অন্তৰ্ভুক্ত। এপ্ৰিল মাহত লোকসকলে ব'হাগ বিহু উদ্‌যাপনৰ নামতো খৰচ কৰিবলগীয়া হয়। আকৌ যিসকল ব্যক্তি ধানখেতিৰ লগত জড়িত তেওঁলোকে মে'ৰ পৰা জুলাই মাহলৈকে ধানৰ কঠিয়া সিঁচাৰ পৰা অক্টোবৰৰ পৰা ডিচেম্বৰলৈকে খেতি চপোৱালৈকে খৰচ কৰিবলগীয়া হয়।

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা (২০১৫-১৬ৰ পৰা ২০২৫-২৬)

আয়ৰ ক্ষেত্ৰত এইটো দেখা যায় যে ধান বিক্ৰী, তামোল আৰু পশুধনে গাঁওবাসীক বিশেষকৈ অক্টোবৰ আৰু নৱেম্বৰ মাহত উপাৰ্জনৰ ভাল উৎস প্ৰদান কৰি আহিছে। যিসকলে দিন মজদুৰ হিচাপে ওচৰৰ চাহ বাগিচাসমূহত কাম কৰে তেওঁলোকে জুন আৰু জুলাই মাহত চাহপাত তোলাৰ ভৰপক সময়ত ভাল পৰিমাণৰ ধন উপাৰ্জন কৰিবলৈ সক্ষম হয়।

জমা আৰু খৰচ

বেছি ক্ষেত্ৰতে এইটো পোৱা গৈছিল যে গাঁওবাসীৰ জমা বৃদ্ধি পায় যেতিয়া তেওঁলোকৰ আয় বৃদ্ধি হয় আৰু বেছিভাগ লোকৰে ডাকঘৰ আৰু বেংকত ছেভিংছ একাউন্টৰ জৰিয়তে প্ৰাতিষ্ঠানিক জমা কৰি আহিছে। প্ৰতিটো পৰিয়ালে বছৰি কৰা জমাৰ পৰিমাণ ২০০০ৰ পৰা ৫০০০ টকাৰ ভিতৰত।

অঞ্চলটোত প্ৰায় দহটা আত্মসহায়ক গোট আছে, যিসমূহে নিজৰ মাজতে অৰ্থাৎ সদস্যসকলক ঋণ প্ৰদান কৰি আহিছে। এইটো লক্ষ্য কৰিবলগীয়া যে আন্তঃঋণ আৰু বাহিৰৰ সদস্যসকলৰ ক্ষেত্ৰত সুতৰ হাৰ পৃথক হয়।

কৃষি কাৰ্যত জড়িতৰ ঋতুকালীনতা

শস্য	বিজ সিঁচা	চপোৱা
ধান	মে-জুলাই	অক্টোবৰ-ডিচেম্বৰ
তামোল	ৰোপিত শস্য	নৱেম্বৰ-ডিচেম্বৰ
চাহ	ৰোপিত শস্য	জুন-জুলাই

অন্য-কৃষি কাৰ্যত জড়িতৰ ঋতুকালীনতা

জড়িতৰ ক্ষেত্ৰ	জড়িতৰ সময়
দিন মজদুৰ	জুন-আগষ্ট
ক্ষুদ্ৰ ব্যৱসায়	বছৰজুৰি
বয়ন	বছৰজুৰি
অন্য ব্যক্তিগত বৃত্তি	বছৰজুৰি

২.৩ সামাজিক মানচিত্ৰায়ন

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ গাঁওসমূহৰ অন্তৰ্গত পৰিয়ালসমূহৰ আৰ্থ সামাজিক অৱস্থা ফুটাই তোলাত সামাজিক মানচিত্ৰায়ন কাৰ্যকলাপে সহায় কৰিছিল। এইসমূহৰ ভিতৰত পৰিয়ালসমূহৰ ভূমি মালিকানাৰ ধৰণ, বিদ্যালয়ৰ সংখ্যা, সামাজিক আন্তঃগাঁথনি আৰু পৰিয়ালসমূহৰ ধৰ্মীয় বিশ্বাসো ফুটি ওলাইছে। ক্ষেত্ৰ দলৰ দ্বাৰা গাঁওবাসীৰ মাজত সজাগতা সৃষ্টিও কৰা হৈছিল। এই সজাগতা কাৰ্যসূচী বনাঞ্চলৰ ভূমি বেদখল আৰু সুৰক্ষাৰ ওপৰত আত্মসজাগতা সৃষ্টিৰ বাবে কৰা হৈছিল। পি আৰ এ প্ৰক্ৰিয়াৰ বাবে গাঁৱৰ সকলো পৰিয়ালৰ লোকক একগোট কৰোৱা হৈছিল আৰু এই প্ৰক্ৰিয়া গাঁৱৰ সামূহিক কেন্দ্ৰত পৰিচালনা কৰা হৈছিল। এই পি আৰ এ প্ৰক্ৰিয়াত গাঁওবাসীৰ স্বতঃস্ফূৰ্ত আৰু সক্ৰিয় অংশগ্ৰহণ আৰু উপস্থিতি লক্ষ্য কৰিবলগীয়া।

সামাজিক আৰু সম্পদ মানচিত্ৰায়ন প্ৰক্ৰিয়া গাঁওবাসীৰ সহায়ত সম্পন্ন কৰা হৈছিল আৰু ইয়াৰ দ্বাৰা গাঁওখনক চিহ্নিত কৰা হৈছিল। গাঁওবাসীয়ে মানচিত্ৰ অংকনৰ বাবে স্ব-ইচ্ছাই আগবাঢ়ি আহিছে। গাঁৱৰ সকলোৱে মানচিত্ৰত তেওঁলোকৰ ঘৰসমূহ দেখুৱাই দিছিল। মানচিত্ৰায়ন প্ৰক্ৰিয়াৰ পিছত দলৰ সদস্যসকলে তেওঁলোকে বাস কৰা ঘৰৰ প্ৰকাৰ যেনে পকী, অৰ্ধপকী, আই এ ৰাই আৰু খেৰৰ ঘৰ সম্পৰ্কীয় তথ্যসমূহ সংগ্ৰহ কৰিছিল।

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা (২০১৫-১৬ৰ পৰা ২০২৫-২৬)

তালিকা- ২.২ গাঁওসমূহৰ তথ্য

সামাজিক তথ্য	গাঁও	১নং	লক্ষীপথাৰ	ধুন্দা	গন্ধিয়া	পাণথোৰা	লাওপাতি
		লক্ষীপথাৰ					
মুঠ জনসংখ্যা		৩৪৫	২১৫	১৮৬	১২৩	৪০৫	১০৯
পুৰুষ		১৮০	১০৯	৯৭	৫৯	২০৬	৫৯
মহিলা		১৬৫	১০৬	৯৮	৬৪	১৯৯	৫০
মুঠ পৰিয়ালৰ সংখ্যা		৬২	২৫	৪২	২৪	৯৫	৩৩
অৰ্ধ পকীঘৰৰ সংখ্যা		১৮	২০	১৯	২৭	৪০	১৯
পকীঘৰৰ সংখ্যা		৮	১১	১০	৭	৯	৬
আই এ ৰাই ঘৰ		—	—	—	—	—	—
মুখ্য বিষয়	দলং	—	—	—	—	—	—
	জান-জুৰি	—	—	—	—	—	—
	নদী	—	—	—	—	—	—
	জনস্বাস্থ্য কাৰিকৰী	—	—	—	—	—	—
	ট্ৰেন্সফৰ্মাৰ	—	—	—	—	—	—
	সামূহীক কেন্দ্ৰ	—	—	—	—	—	—
	খেলপথাৰ	১	১	১	১	১	১
	ধৰ্মীয় অনুষ্ঠান	নামঘৰ ২	গীৰ্জা ১	নামঘৰ ১	নামঘৰ	নামঘৰ	নামঘৰ
				মন্দিৰ ১	২	২	১
	প্ৰাথমিক বিদ্যালয়	১	১	১	১	—	—
	অংগনৱাড়ী কেন্দ্ৰ	১	১	১	১	—	—
	এমই, হাইস্কুল, কলেজ	—	—	—	—	—	—

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা (২০১৫-১৬ৰ পৰা ২০২৫-২৬)

- সামাজিক মানচিত্ৰায়নত অধ্যয়নত অংশগ্ৰহণকাৰীসকলে ২৮১টা পৰিয়ালক চিহ্নিত কৰে। ইয়াৰে ৫১টা পৰিয়ালৰ টিনৰ চালি আৰু পকা মজিয়াৰে পকীঘৰ আৰু ১৪৩টা পৰিয়ালৰ অৰ্ধপকী ঘৰ (খেৰৰ চালি)।
- ৬খন গাঁৱৰ ভিতৰত, পাণধোৱা গাঁৱৰ পৰিয়ালৰ সংখ্যা আৰু জনসংখ্যা আটাইতকৈ বেছি। আনহাতে গন্ধিয়া গাঁৱৰ ক্ষেত্ৰত পৰিয়াল আৰু জনসংখ্যা আটাইতকৈ কম।
- সকলো লগ কৰি গাঁওসমূহত ১০টা ধৰ্মীয় অনুষ্ঠান আছে। ইয়াৰ ভিতৰত ৮টা নামঘৰ, এটা গীৰ্জা আৰু এটা মন্দিৰ।
- আশ্চৰ্যকৰভাৱে কোনো এখন গাঁৱতে সামূহিক কেন্দ্ৰ নাই। কিন্তু প্ৰতিখন গাঁৱতে খেলপথাৰ আছে।
- বাস্তৱিক আন্তঃগাঁথনি যেনে প্ৰাথমিক বিদ্যালয় আৰু অংগনবাড়ী কেন্দ্ৰ অংশগ্ৰহণকাৰীসকলে মানচিত্ৰায়ন কৰিছিল। প্ৰাথমিক পৰ্যায়লৈকে শিক্ষাৰ সুবিধা কিছু পৰিমাণে সন্তোষজনক। ইয়াত চাৰিখন প্ৰাথমিক বিদ্যালয় মানচিত্ৰায়ন কৰা হয়। অৱশ্যে এম ই আৰু হাইস্কুল গাঁওসমূহৰ পৰা ৪ কিলোমিটাৰ দূৰত্বত লক্ষীপথাৰত অৱস্থিত। কিন্তু ই জে এফ এম চি এলেকাৰ ভিতৰত নপৰে।
- লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিত সোমাবৰ বাবে চৰাইপুং, ভাউদৈ পাঁচআলি আৰু শান্তি চাহ বাগান পথ নামৰ তিনিটা পথ আছে।

সম্পদৰ স্থানাংক

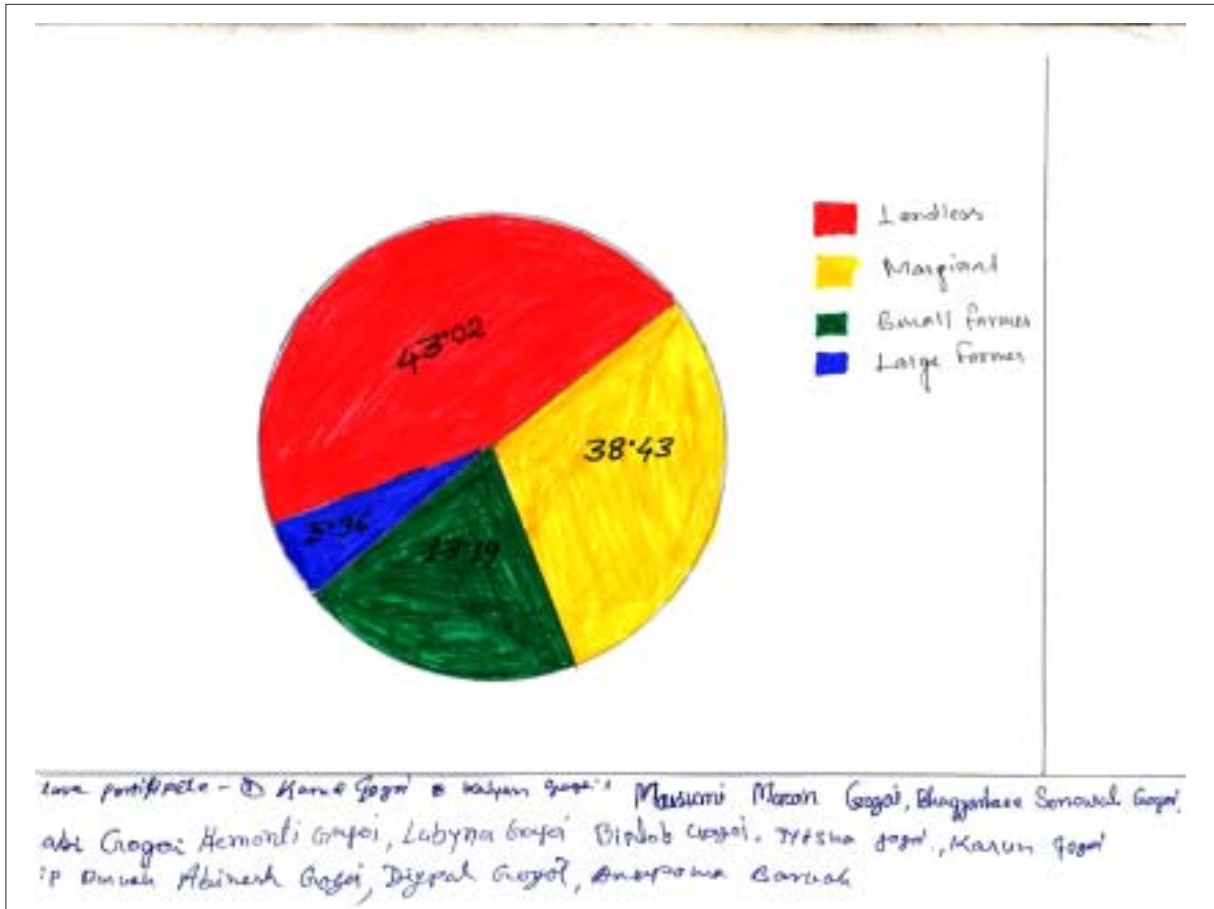
সম্প্ৰদায়ৰ বিভিন্ন ধৰণৰ সম্পদৰ গৰাকীৰ অৱস্থা চিহ্নিত আৰু বিশ্লেষণ কৰি পৰিয়ালসমূহৰ সদস্যসকলৰ সম্পদৰ স্থানাংক বা ভাল-বেয়া অৱস্থাৰ স্থানাংক নিৰ্ধাৰণ কৰা হয়। এই স্থানাংক নিৰ্ধাৰণে প্ৰকল্পৰ হিতাধিকাৰীসকলৰ আৰ্থ-সামাজিক স্তৰ নিৰ্ধাৰণৰ বিষয়ে জনাত মূল্যায়নকাৰীসকলক সহায় কৰে আৰু স্থানীয় মানুহৰ সম্পদ/অৱস্থা আদিৰ সংগ্ৰহ আৰু সূচক নিৰ্ধাৰণতো সহায় কৰে। নিম্নোক্ত মানৰ ভিত্তিত সম্পদৰ স্থানাংক নিৰ্ধাৰণ কৰা হৈছে :

- ক) বৃত্তি / জীৱিকা
- খ) ভূমি মালিকানা
- গ) আৱাস গৃহৰ প্ৰকাৰ
- ঘ) সম্পত্তিৰ গৰাকী

এই স্থানাংক নিৰ্ধাৰণৰ জৰিয়তে দেখা গৈছে যে গাঁওখনৰ প্ৰায় ৪৩.০২ শতাংশ লোক দুখীয়া, প্ৰায় ৩৮.৪৩ শতাংশ লোক মধ্যবিত্ত আৰু প্ৰায় ১৮.৫৫ শতাংশ লোক ধনী হিচাপে শ্ৰেণীভুক্ত কৰা হৈছে। দুখীয়া লোকসকল প্ৰধানতঃ অনিয়মীয়া দিন মজদুৰ আৰু তেওঁলোকৰ খেতিমাটি বেছিভাগেৰে বন্ধকত আছে। ধনী লোকসকলৰ বেছিভাগে চাহ খেতিয়ক আৰু ধান খেতিয়ক আৰু তেওঁলোকৰ যথেষ্ট পৰিমাণৰ কৃষিভূমি আছে। তেওঁলোকৰ টিভি, দুচকীয়া আৰু চাৰিচকীয়া বাহন আদিও আছে। মধ্যবিত্ত শ্ৰেণীৰ লোকসকলে প্ৰধানতঃ চাহ খেতি, উদ্যান শস্য উৎপাদনৰ লগতে ধান খেতিও কৰে আৰু তেওঁলোকৰ নিজৰ কৃষিভূমিৰ লগতে বন্ধকী ভূমিও আছে।

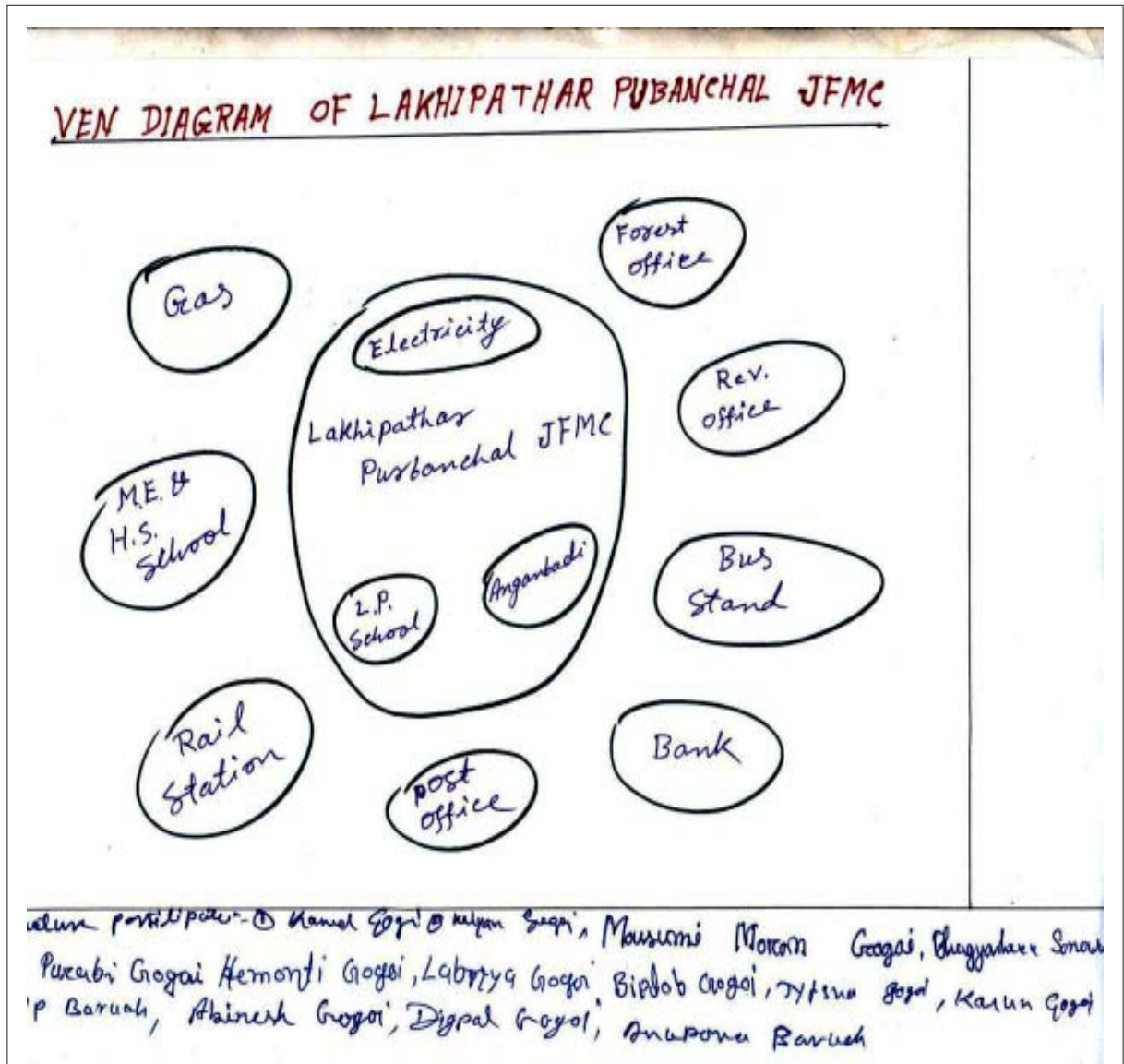
লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিৰ বাবে ক্ষুদ্র পৰিকল্পনা (২০১৫-১৬ৰ পৰা ২০২৫-২৬)

সম্পদৰ স্থানাংক

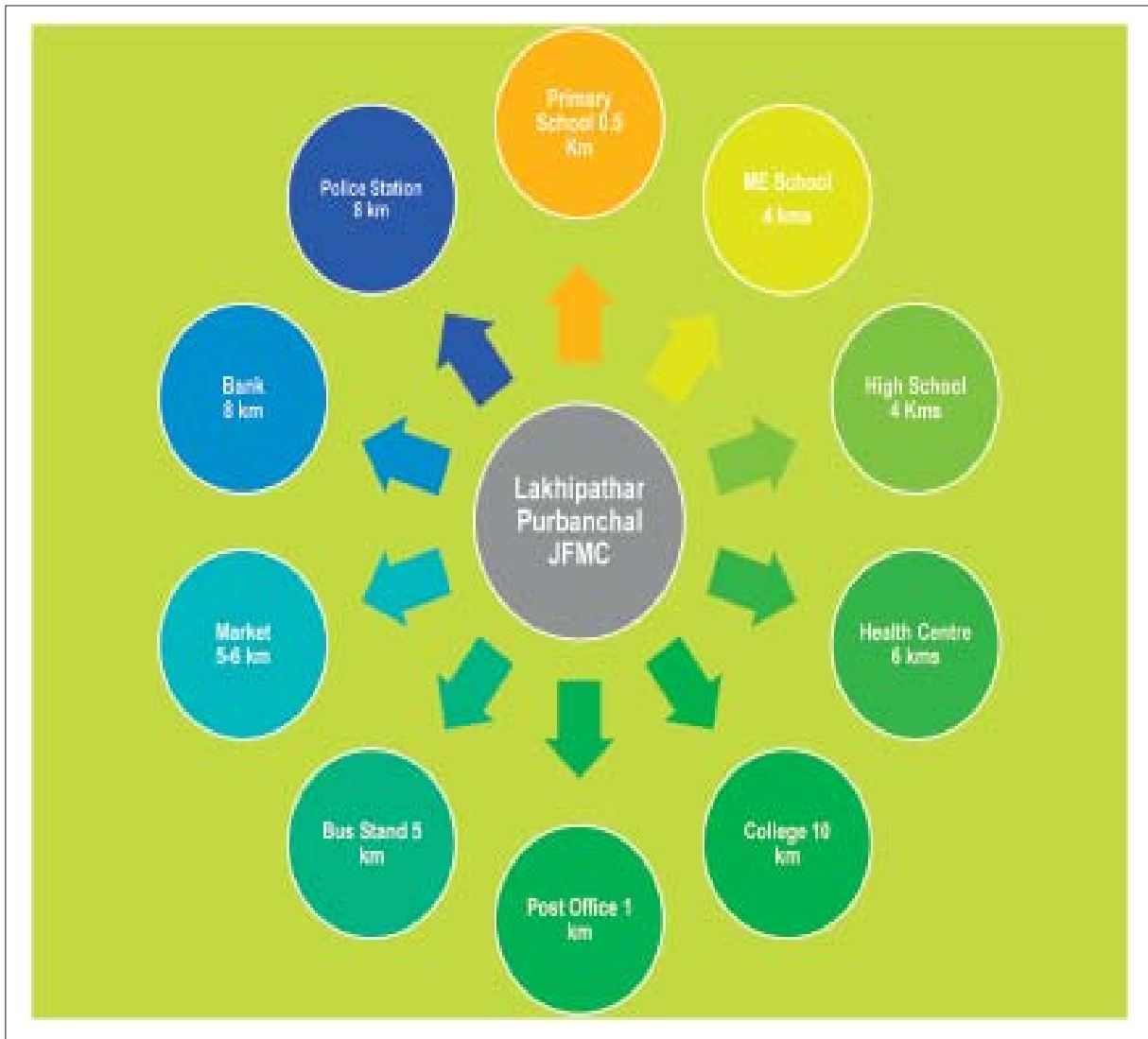
লক্ষীপথার পূর্বাঞ্চল যুটীয়া বন পরিচালনা সমিতির বাবে ক্ষুদ্র পরিকল্পনা (২০১৫-১৬ৰ পৰা ২০২৫-২৬)

ভেন ডায়েগ্রাম

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিৰ বাবে ক্ষুদ্র পৰিকল্পনা (২০১৫-১৬ৰ পৰা ২০২৫-২৬)

চাপাট্টি ডায়েগ্রাম

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিৰ বাবে ক্ষুদ্র পৰিকল্পনা (২০১৫-১৬ৰ পৰা ২০২৫-২৬)

প্ৰাৰম্ভিক কাম-কাজৰ স্থানাংক

Priority Matrix Ranking of Lakshmi Patha Panchayat JFM.

Entry Point Activity	Road (A)	Drinking Water (B)	High School (C)	LPG (D)	Sanitation (E)	Mark	Priority
Road (A)	X	X	X	A	A	2	3rd
Drinking Water (B)	X	X	B	B	B	3	1st
High School (C)	X	X	X	X	C	1	5th
LPG (D)	X	D	D	A	B	2	4th
Sanitation (E)	X	X	E	E	E	3	2nd

Active Participants - Kamal Gogoi, Kalyan Gogoi, Mausumi Moran Gogoi, Bhagyahee Sonowal, Purabi Gogoi, Hemanti Gogoi, Labyna Gogoi, Biplob Gogoi, Jyotsna Gogoi, Anu Gogoi, Uddip Baruah, Akhesh Gogoi, Dippal Gogoi, Anurupa Baruah

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিৰ বাবে ক্ষুদ্র পৰিকল্পনা (২০১৫-১৬ৰ পৰা ২০২৫-২৬)

অগ্রাধিকাৰ মেট্রিক্স স্থানাংক

Priority Matrix Ranking of Laxmipatham Purbasanchal.

Potential Livelihood	Tailoring (A)	Driving (B)	Live Stock (C)	Care & Bambu (D)	Electrician (E)		Rank	Position
Tailoring (A)	A	A	A	A	A		5	1st
Driving (B)	X	B	B	B	B		4	2nd
Live Stock (C)	X	X	C	C	C		3	3rd
Care & Bambu (D)	X	X	X	D	D		2	4th
Electrician (E)	X	X	X	X	E		1	5th

Local participants - D Karun Goswami & Kalyan Goswami, Manojan Maran Goswami, Bhagyantree Sonowal Goswami, Abi Goswami, Hemanti Goswami, Labyna Goswami, Biplob Goswami, Tytsna Goswami, Karun Goswami, P. Anush Abinash Goswami, Dipal Goswami, Anurupa Baruah

পৰিশিষ্ট ৩

আলোকচিত্র

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিৰ বাবে ক্ষুদ্র পৰিকল্পনা (২০১৫-১৬ৰ পৰা ২০২৫-২৬)

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিৰ বাবে ক্ষুদ্র পৰিকল্পনা (২০১৫-১৬ৰ পৰা ২০২৫-২৬)

পৰিশিষ্ট ৪

তথ্য ১

তালিকা- ১ : জে এফ এম চিৰ প্ৰাথমিক তথ্য

ক্রমিক নং	জে এফ এম চিৰ নাম	গঠনৰ তাৰিখ	কাৰ্যনিৰ্বাহক সমিতিৰ সদস্যৰ সংখ্যা	সভাপতিৰ নাম	সচিবৰ নাম
১	লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল	১৮-০৬-২০১৫	১১	কমল গগৈ	অৰুণ কুমাৰ হাজৰিকা

তালিকা- ২.১ জে এফ এম চি গাঁওসমূহৰ জনগাঁথনিক অৱস্থা

ক্রমিক নং	গাঁৱৰ নাম	মুঠ জনসংখ্যা	মুঠ পুৰুষ	মুঠ মহিলা	মুঠ পৰিয়াল	লিংগ অনুপাত	পৰিয়ালৰ গড় আকাৰ
১	১নং লক্ষীপথাৰ	৩৪৫	১৮০	১৬৫	৬২	৯৪৮	৬
২	লক্ষীপথাৰ	২১৫	১০৯	১০৬	২৫		৮
৩	ধুন্দা	১৮৬	৯৭	৮৯	৪২		৫
৪	গন্ধিয়া	১২৩	৫৯	৬৪	২৪		৫
৫	পাণধোৰা	৪০৫	২০৬	১৯৯	৯৫		৪
৬	লাওপতি	১০৯	৫৯	৫০	৩৩		৩
	মুঠ	১৩৮৩	৭১০	৬৭৩	২৮১	৯৪৮	৫

উৎস : ক্ষেত্ৰ সমীক্ষা প্ৰতিবেদন

শ্ৰেণী প্ৰফাইল :

জে এফ এম চি এলেকাৰ দুখন গাঁৱৰ শ্ৰেণী প্ৰফাইল

ক্রমিক নং	শ্ৰেণী	পৰিয়ালৰ সংখ্যা	পৰিয়ালৰ শতাংশ
১	অ' বি চি	১৬১	৮০.৫%
২	অনুসূচিত জনজাতি	২১	১০.৫%

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা (২০১৫-১৬ৰ পৰা ২০২৫-২৬)

তালিকা- ৩ : গাঁৱৰ জনসংখ্যাৰ শিক্ষাৰ অৱস্থা

ক্রঃ নং	গাঁৱৰ নাম	ভূমি ধাৰণ অনুযায়ী কৃষকৰ শ্ৰেণী বিভাগ				মুঠ
		ধনী কৃষক > ১০ হেক্টৰ	ক্ষুদ্ৰ কৃষক ২-১০ হেক্টৰ	উপাস্ত কৃষক < ২ হেক্টৰ	ভূমিহীন পৰিয়াল	
১	১ নং লক্ষীপথাৰ	২	৯	২২	২৯	৬২
২	লক্ষীপথাৰ	১	৩	১০	১১	২৫
৩	ধুন্দা	২	৪	১৮	১৮	৪২
৪	গন্ধিয়া	—	২	১০	১২	২৪
৫	পাণধোৱা	৮	১১	৩৭	৩৯	৯৫
৬	লাওপতি	২	৮	১১	১২	৩৩
	মুঠ	১৫	৩৭	১০৮	১২১	২৮১

তালিকা- ৪ : জে এফ এম চি গাঁওসমূহৰ সাক্ষৰতাৰ অৱস্থা

শিক্ষাৰ স্তৰ	১নং লক্ষীপথাৰ	লক্ষীপথাৰ	ধুন্দা	গন্ধিয়া	পাণধোৱা	লাওপতি	মুঠ
অশিক্ষিত	৯০	৮১	৬০	৫৫	১৩৩	২৭	৪৪৬
১ম-৪র্থ	১৪২	৯২	৫৫	৪৪	৮৮	৫৫	৪৪৩
৫ম-৭ম	৮০	২২	৪০	১১	১০২	৩৬	২৯১
৮ম-১০ম	১৭	৩	১০	৪	৪৫	৪	৮৩
১১শ-১২শ	০	০	০	২	০	৬	৮
স্নাতক	২	০	২	১	৭	২	১৪
স্নাতকোত্তৰ	০	০	০	০	০	০	০
মুঠ	৩৩১	১৯৮	১৬৭	১১৭	৩৭৫	৯৭	১২৮৫

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা (২০১৫-১৬ৰ পৰা ২০২৫-২৬)

ক্রঃ নং	গাঁৱৰ নাম	পৰিয়ালৰ সংখ্যা	জনসংখ্যা			মুঠ সাক্ষৰতা	সাক্ষৰতাৰ হাৰ শতাংশ
			মুঠ	০-৬ বছৰ	বয়স গ্ৰুপৰ বাহিৰৰ		
১	১ নং লক্ষীপথাৰ	৬২	৩৪৫	১৪	—	২৪১	৬৯.৮৬
২	লক্ষীপথাৰ	২৫	২১৫	১৭	—	১১৭	৫৪.৪২
৩	ধুন্দা	৪২	১৮৬	১৯	—	১০৭	৫৭.৫৩
৪	গন্ধীয়া	২৪	১২৩	৬	—	৬২	৫০.৪১
৫	পাণধোৱা	৯৫	৪০৫	৩০	—	২৪২	৫৯.৭৫
৬	লাওপতি	৩৩	১০৯	১২	—	৭০	৬৪.২২
	মুঠ	২৮১	১৩৮৩	৯৮	—	৮৩৯	

উৎস : ক্ষেত্ৰ সমীক্ষা প্ৰতিবেদন

ওপৰৰ তালিকা ৩ৰ পৰা আমি প্ৰত্যক্ষ কৰো যে ১ নং লক্ষীপথাৰ গাঁৱৰ সাক্ষৰতাৰ হাৰ প্ৰায় ৬৯.৮৬ শতাংশ, যিটো জে এফ এম চিৰ অন্তৰ্গত বাকী গাঁওসমূহৰ তুলনাত উত্তম। মুঠতে তাত জে এফ এম চিত ১৪গৰাকী স্নাতক আছে। জনসংখ্যাৰ বেছিভাগেই চতুৰ্থ শ্ৰেণী পৰ্যন্ত শিক্ষা লাভ কৰিছে।

তালিকা- ৫ : ভূমি ধাৰণৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি গাঁওভিত্তিক কৃষকৰ প্ৰকাৰ

ভূমিৰ প্ৰকাৰ	মুঠ পৰিয়াল	ধাৰণ/ব্যৱহাৰৰ শতাংশ	গড় ধাৰণ (হেক্টৰ)
বাৰী-বস্তি	২০০	১০০	০.৩৬৭
কৃষিভূমি	১৭৩	৩৬.৫	১.১৯৮
বন্ধকী ভূমি	১৯	৮.৫	০.৭৭
আধি খেতি	৮	৪	১.৫৮৮

তালিকা- ৬ : জে এফ এম চিৰ পশুধনৰ সংখ্যাৰ বৰ্ণনা

পশুধনৰ প্ৰকাৰ	গাঁওসমূহত মুঠ পৰিমাণ	পালনৰ শতকৰা হাৰ	পশুধনৰ গড় আকাৰ
গাইগৰু	১৪৯	৪৭.৫	১.৫৬
বলধ	২৭৩	৫৮.৫	২.৩
ম'হ	২৪	৪	৩
হাঁহ	৩১৯	৪০.৫	৩.৯৩
স্থানীয় কুকুৰা	৭৪০	৫৮.৫	৬.৩২
গাহৰি	৪৩	৪৩	১
ছাগলী	২৩০	৪০	২.৮৭

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা (২০১৫-১৬ৰ পৰা ২০২৫-২৬)

তালিকা- ৭ : জে এফ এম চি গাঁৱৰ আন্তঃগাঁথনি

ক্রমিক নং	আন্তঃগাঁথনি	অৱস্থান	গাঁৱৰ পৰা দূৰত্ব (কিঃ মিঃ)
১	বিদ্যুৎ	গাঁৱৰ ভিতৰত	—
২	গেছ সংযোগ	টেংৰাই	৮
৩	পৰিবহণ	ডিগবৈ	৮
৪	প্ৰাথমিক স্বাস্থ্য কেন্দ্ৰ	টেংৰাই	৬
৫	প্ৰাথমিক বিদ্যালয়	কপৌপুৰা	০.৫
৬	হাইস্কুল	লক্ষীপথাৰ	৪
৭	বেংক	ডিগবৈ	৮
৮	অংগনৱাডী কেন্দ্ৰ	গন্ধিয়া	১
৯	ভি চি ডি চি	—	—
১০	ৰাজহ কাৰ্যালয়	ডিগবৈ	১২
১১	আৰক্ষী থানা	ডিগবৈ	৮
১২	বন কাৰ্যালয়	লক্ষীপথাৰ	১
১৩	ডাকঘৰ	লক্ষীপথাৰ	১
১৪	বাহুৰ সুবিধা	গন্ধিয়া	০.৫
১৫	বেল ষ্টেচন	ডিগবৈ	১০
১৬	জিলা মুখ্য কাৰ্যালয়	তিনিচুকীয়া	৪০

তালিকা- ৮ : কৃষি শস্যৰ বৰ্ণনা

শস্যৰ ঋতু	বৰ্ষা নিৰ্ভৰ					জলসিঞ্চন	
	শস্যৰ নাম	খেতি কৰা পৰিয়াল (শতাংশ)	কৃষিৰ গড় এলেকা (হেক্টৰ)	গড় চপোৱাৰ সংখ্যা (কিঃ গ্ৰাঃ)	গড় বিনিয়োগ (টকাত)	শস্যৰ নাম	কালি (হেক্টৰ)
খাৰিফ	ধান (শালি)	৪২	৪.৭	১২৩৩.৫৪	৩৪৭৫	প্ৰযোজ্য নহয়	প্ৰযোজ্য নহয়
	তামোল	২.৫	—	২৮০	৪০০	প্ৰযোজ্য নহয়	প্ৰযোজ্য নহয়
	চাহ	২.৫	—	৩২০	৮৩৩	প্ৰযোজ্য নহয়	প্ৰযোজ্য নহয়

লক্ষীপথাৰ পূৰ্বাঞ্চল যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা (২০১৫-১৬ৰ পৰা ২০২৫-২৬)

তালিকা- ৯ : পশুখাদ্যৰ পৰ্যাপ্ততা

প্ৰকাৰ	১-৩ মাহ	৩-৬ মাহ	> ৬ মাহ
শস্যৰ অৱশিষ্ট			
উদ্ভিদ খাদ্য			
ঘাঁহ			
সেউজীয়া খাদ্য			
বনাঞ্চলত চাৰণ			

তালিকা- ১০ : বজাৰৰ পৰ্যাপ্ততাৰ বৰ্ণনা

ক্ৰমৰ বাবে	অৱস্থিতি	যদি অন্য গাঁৱত, গাঁৱৰ পৰা দূৰত্ব (কিলোমিটাৰ)
গেলামাল	টেংৰাই	৬
সাপ্তাহিক বজাৰ	টেংৰাই	৬
প্ৰধান বজাৰ	ডিগবৈ	১২
বন নিগম বিক্ৰী বিভাগ	—	—
টেণ্ডুপাট্টা পি এইচ এ ডি	—	—
মাছৰ বজাৰ	টেংৰাই	৬
ভেষজ উদ্ভিদ সংগ্ৰহ কেন্দ্ৰ	—	—
বন নিগম ভেষজ উদ্ভিদ সংগ্ৰহ কেন্দ্ৰ	—	—

তালিকা- ১১ : জলসম্পদৰ সুবিধাসমূহ

পানীৰ উৎস	পৰিয়ালৰ শতাংশ	পানীৰ পৰ্যাপ্ততা	জলসম্পদৰ গড় গভীৰতা	ব্যৱহাৰ
দমকল	৩১.৫	বছৰজুৰি	উপলব্ধ নহয়	ঘৰুৱা ব্যৱহাৰ
কুঁৱা	২	বছৰজুৰি	উপলব্ধ নহয়	ঘৰুৱা ব্যৱহাৰ
পুখুৰী	০.৫	বছৰজুৰি	উপলব্ধ নহয়	ঘৰুৱা আৰু মাছ পুহিবলৈ

তালিকা- ১২ : শক্তিৰ ব্যৱহাৰ

ইন্ধনৰ প্ৰকাৰ	নিৰ্ভৰশীল পৰিয়ালৰ সংখ্যা	উৎস	মাহত প্ৰয়োজনীয়তাৰ পৰিমাণ	ব্যৱহাৰ
কাঠখৰি	১৯৯	বনাঞ্চল	২৮৬.৮ কিঃ গ্ৰাঃ	ঘৰুৱা ব্যৱহাৰ
কেৰাচিন	১৬০	স্থানীয় বজাৰ	৩.৪৬ লিটাৰ	ঘৰুৱা ব্যৱহাৰ

তথ্য - ২

জীৱিকাৰ সুযোগ বিশ্লেষণ

তালিকা- ১৩ : চিলাই আৰু এম্বইডাৰী

বাধাসমূহ	কাৰণসমূহ	সুযোগ সমূহ	কৰ্মসূচী
উৎপাদনৰ মান আৰু বিবিধকৰণ	<ul style="list-style-type: none"> ■ উচ্চ দক্ষতাসম্পন্ন শিল্পী কম। ■ পৰম্পৰাগত সা-সঁজুলি ব্যৱহাৰ। ■ উৎপাদন বিবিধকৰণৰ বাবে কৌশলৰ অভাৱ। 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ভাল বজাৰ সম্ভাৱনীয়তা। ■ প্রতিষ্ঠিত ব্যৱসায়ীৰ সৈতে একত্ৰিত হোৱাৰ সুবিধা। ■ জে এফ এম চিৰ ভিতৰত উৎপাদন ক্লাষ্টাৰ স্থাপন। 	<ul style="list-style-type: none"> ■ নতুন উৎপাদন উন্নয়ন আৰু উৎপাদন বিবিধকৰণৰ বাবে দক্ষতা উন্নয়ন আৰু প্ৰশিক্ষণ।
বজাৰ সম্ভাৱনীয়তা	<ul style="list-style-type: none"> ■ মূল্যৰ কোনো পলিচী নাই। ■ প্ৰাতিষ্ঠানিক ক্ৰেতাৰ সৈতে সংযোগ নাই। ■ উৎপাদন বিবিধকৰণ নহয়। 	<ul style="list-style-type: none"> ■ নতুন বজাৰৰ সন্ধান। 	<ul style="list-style-type: none"> ■ প্ৰাতিষ্ঠানিক ক্ৰেতাৰ সৈতে উৎপাদস্থলীৰ পৰাই সামগ্ৰী ক্ৰয়ৰ সুবিধা প্ৰদান
ঋণৰ সুবিধা-প্ৰাৰম্ভিক পুঁজি	<ul style="list-style-type: none"> ■ বেংক আৰু অন্য বিত্তীয় প্রতিষ্ঠানৰ সৈতে সংযোগ নাই। ■ উন্নয়নমূলক আঁচনি সম্পৰ্কে অসজাগ। ■ প্ৰাথমিক বিনিয়োগ সক্ষমতা অতি কম। ■ উপযুক্ত ব্যৱসায়মূলক মনোভাৱৰ অভাৱ। 	<ul style="list-style-type: none"> ■ চৰকাৰ বা ক্ষুদ্ৰ বিত্তীয় প্রতিষ্ঠানৰ দ্বাৰা সহজ পদ্ধতিত বিত্তীয় সাহায্য উপলব্ধ কৰাৰ লাগে। 	<ul style="list-style-type: none"> ■ বিত্তীয় সাক্ষৰতা হ'ল এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ক্ষেত্ৰ, উদ্যমিতা উন্নয়ন আঁচনিৰ জৰিয়তে এই ক্ষেত্ৰত পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰি উদ্যমীসকলক আগবঢ়াই নিব লাগে।

তালিকা- ১৪ : পশুধন প্ৰতিপালন (ছাগলী আৰু স্থানীয় কুকুৰা প্ৰতিপালন)

বাধাসমূহ	কাৰণসমূহ	সুযোগ সমূহ	কৰ্মসূচী
পশু চিকিৎসাৰ সুবিধা	<ul style="list-style-type: none"> ■ পশু চিকিৎসা যতন সেৱা সহায়তা পৰ্যাপ্ত নহয়। ■ বৈজ্ঞানিক পশুপালন জ্ঞানৰ অভাৱ। 	<ul style="list-style-type: none"> ■ পশুধন প্ৰতিপালনৰ পৰা পৰ্যাপ্ত উপাৰ্জন। ■ পশুধনৰ স্বাস্থ্যসন্মত প্ৰজনন। 	<ul style="list-style-type: none"> ■ পেৰা পশু চিকিৎসাবৃত্তিৰ ওপৰত প্ৰশিক্ষণ। ■ জে এফ এম চি গাঁওসমূহত সম্প্ৰদায়ৰ দ্বাৰা পৰিচালিত আৰু নিজস্ব কৃষি-পশু চিকিৎসা কেন্দ্ৰ স্থাপন
বজাৰ সম্ভাৱনীয়তা	<ul style="list-style-type: none"> ■ বিপণনযোগ্য পশুধনৰ যোগান পৰ্যাপ্ত নহয়। ■ জে এফ এম চি গাঁওসমূহলৈ উপযুক্ত পথৰ অভাৱ। 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ছাগলী আৰু স্থানীয় কুকুৰাৰ বাবে ক্লাষ্টাৰ উন্নয়নৰ উদ্দেশ্য। 	<ul style="list-style-type: none"> ■ নিকটৱৰ্তী চহৰত জে এফ এম চিৰ দ্বাৰা পৰিচালিত বিক্ৰীকেন্দ্ৰ স্থাপন।

তালিকা- ১৫ : পিছফালৰ বাগিচা উত্তৰণ

বাধাসমূহ	কাৰণসমূহ	সুযোগ সমূহ	কৰ্মসূচী
<p>প্ৰযুক্তিগত জ্ঞান আৰু আগ্ৰহ</p>	<ul style="list-style-type: none"> পিছফালৰ বাগিচাৰ সম্ভাৱনীয়তা সম্পৰ্কে গাঁওবাসীৰ এটা চামৰ অসজাগতা জলসিঞ্চন সুবিধাৰ অভাৱ উন্নতমানৰ কৃষি সামগ্ৰী আৰু ইয়াৰ ব্যৱহাৰৰ সময়ৰ পৰ্যাপ্ততা 	<ul style="list-style-type: none"> জৈৱিক পাচলি উৎপাদন উত্তৰণ যুৱকসকলৰ বাবে নিয়োজনৰ সুবিধা বাৰী-বস্তিৰ ভূমি সঠিক ব্যৱহাৰ উপৰুৱা উপাৰ্জন বৃদ্ধি ওচৰৰ অঞ্চলসমূহতো এই মডেলৰ পুনৰ প্ৰয়োগ 	<ul style="list-style-type: none"> পিছফালৰ বাৰী-বস্তিৰ বাগিচাত ঋতুকালীন পাচলিৰ খেতিৰ ওপৰত প্ৰশিক্ষণ বিশেষীকৃত পি অ'পি কৃষকসকলৰ বাবে উন্নয়ন
<p>বিপণন আৰু ব্ৰেণ্ড সৃষ্টি</p>	<ul style="list-style-type: none"> জেএফএমচি এলেকাত পিছফালৰ বাগিচাৰ উৎপাদনৰ ওপৰত কোনো কাৰ্যকৰী ডেমনষ্ট্ৰেচন নাই প্ৰাকৃতিকভাৱে কৃষি হ'ল অতি বহনক্ষম 	<ul style="list-style-type: none"> নিকটৱৰ্তী প্ৰতিষ্ঠানসমূহ যেনে আইঅ'চিএল, আইল, চি আই এল আদিত জৈৱিক পাচলি বিক্ৰী বৃদ্ধি জেএফএমচিৰ দ্বাৰা পৰিচালিত কৃষি-পশু চিকিৎসা কেন্দ্ৰৰ দ্বাৰা বাজহ সৃষ্টি 	<ul style="list-style-type: none"> জৈৱিক পাচলি গ্ৰহণৰ সুফল সম্পৰ্কে প্ৰায়োগিক আৰু উচ্চমানৰ উত্তৰণ
<p>ঋণ সুবিধা আৰু প্ৰাৰম্ভিক পুঁজি</p>	<ul style="list-style-type: none"> বেংক আৰু অন্য বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠানৰ সৈতে সংযোগ নাই উন্নয়নমূলক আঁচনি সম্পৰ্কে অসজাগ প্ৰাথমিক বিনিয়োগ সক্ষমতা পৰ্যাপ্ত নহয় সবল ব্যৱসায় ভিত্তিক মনৰ অভাৱ 	<ul style="list-style-type: none"> চৰকাৰ বা ক্ষুদ্ৰ বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠানসমূহৰ দ্বাৰা সহজ প্ৰক্ৰিয়াত ঋণ তথা বিত্তীয় সহায়তা প্ৰদান 	<ul style="list-style-type: none"> বিত্তীয় সাক্ষৰতা হ'ল এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ক্ষেত্ৰ, উদ্যমিতা উন্নয়ন আঁচনিৰ জৰিয়তে এই ক্ষেত্ৰত পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰি উদ্যমীসকলক আগবঢ়াই নিব লাগে।

তালিকা- ১৬ : ঋণৰ সুবিধা

বাধাসমূহ	কাৰণসমূহ	সুযোগ সমূহ	কৰ্মসূচী
<p>সূতৰ হাৰ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ব্যক্তিগত ঋণ দিওঁতাৰ অধিক মাত্ৰাত সূত সংগ্ৰহ 	<ul style="list-style-type: none"> জেএফএমচি এলেকাত ক্ষুদ্ৰ বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠানসমূহৰ অংশগ্ৰহণ। 	<ul style="list-style-type: none"> বিত্তীয় সাক্ষৰতা।
<p>ঋণৰ উপলব্ধতা</p>	<ul style="list-style-type: none"> ঋণী হিচাপে প্ৰকৃত নথি-পত্ৰ/প্ৰমাণৰ অভাৱ। বেংক আৰু অন্য বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠানৰ কম সূত। 	<ul style="list-style-type: none"> পৰিৱেশ ব্যৱস্থাৰ লগত খাপখোৱা উদ্যম গঠন। গাঁও ভিত্তিক প্ৰতিষ্ঠানৰ উত্তৰণ। 	<ul style="list-style-type: none"> বেংকৰ লগত সংযোগৰ কাৰ্যসূচী।

Approved

[Signature]

Divisional Forest Officer
Digboi Division, Digboi
Tinsukia, Assam